ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

Ἀριθμὸς 21 — Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἀπριλίου 1899.

ΤΑ ΔΕΛΕΡΙΑ (Εἰκὼν Δ. Ροϊλοῦ)

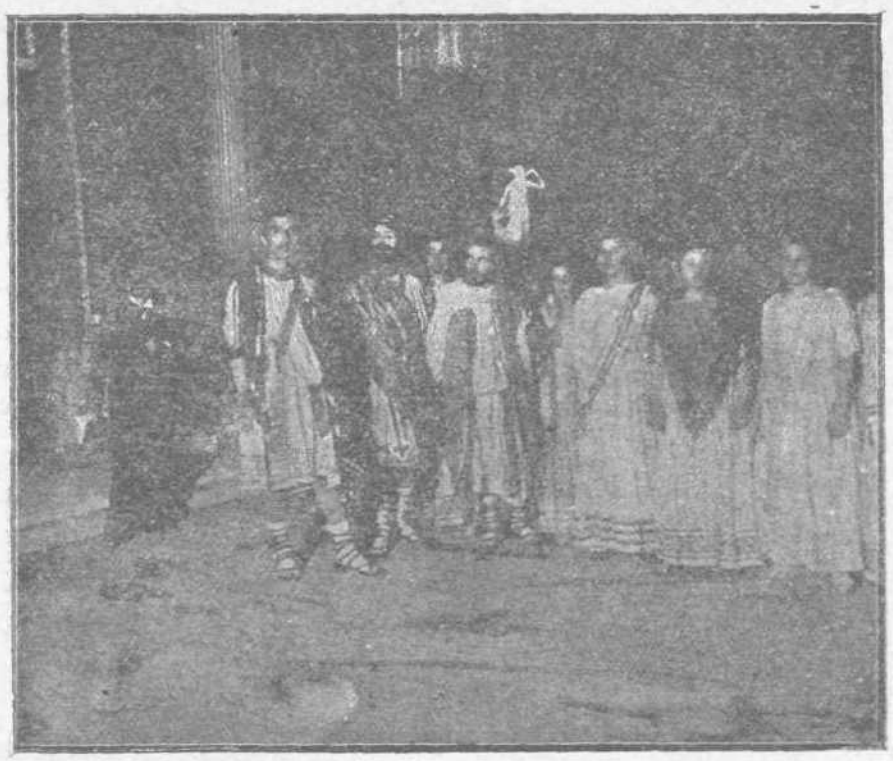

Ὁ χορὸς τῆς Ἠλέκτρας κατὰ τὴν τελευταίαν παράστασιν ἐν τῷ Δημ. Θεάτρῳ

ΖΗΛΟΤΥΠΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ

(Ἰταλικὸν διήγημα)

Δὲν ὑπῆρχε καμμία ἐπαρχιακὴ πόλις ποῦ νὰ μὴν ἔπαιζε σπουδαῖον, ἀλησμόνητον ρόλον ὁ Πίκ, ὁ βασιλεὺς τῶν κλάουν. Ὁ πασίγνωστος Πίκ, ὁ προσφιλέστατος Πίκ.

Ἦτο μελαγχολικὸς καὶ εὔθυμος συνάμα. Ἦτο ἀκόλουθος τῆς Ἀγγλικῆς σχολῆς τῶν κλάουν οἵτινες ἐν τῇ τρομερᾷ αὐτῶν γυμναστικῇ γνωρίζουσι νὰ συνένοῦσι τὸ φρικῶδες μὲ τὸ κωμικόν, τὸ ῥῖγος μὲ τὸν γέλωτα.

Νὰ εὑρεθῇ ἄνθρωπος ἰσχυνότερος αὐτοῦ ἐφαίνετο ἀπίθανον. Χάρις εἰς τὴν μάλιαν τὴν ὁποίαν φέρουσιν οἱ κλάουν ἠδύνατο νὰ μετρήσῃ κανεὶς τὰς πλευράς του.

Ὅταν δὲν εὑρίσκετο οὗτος ἐπὶ τῆς κονίστρας τὸ κοινὸν ψυχρῶς ὑπεδέχετο πάντα ἄλλον παρουσιαζόμενον νὰ τὸ διασκεδάσῃ.

Ὁ Πίκ, ὁ ἀκούραστος, ὁ ἀκατάβλητος, ἦτο πρόθυμος εἰς ὅλα καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἠγάπων οὐ μόνον οἱ θεαταὶ ἀλλὰ καὶ ὅλος ὁ θίασος τοῦ Φορέλλη μὲ τὸν ὁποῖον συνειργάζετο ἀπὸ δωδεκαετίας. Διότι οἱ περισσότεροι θεαταὶ χάριν αὐτοῦ καὶ μόνου μετέβαινον εἰς τὰς παραστάσεις.

Καὶ εἶνε ἀλήθεια ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του, τῶν ὁποίων ἔσβυνε τὴν λάμψιν, τὸν ἐμίσουν. Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ ποῦ χωρὶς αὐτὸν δὲν ἠμποροῦσαν νὰ πάγουν ἐμπρός. Ἦτο ὁ Βενιαμὶν τῶν θεατῶν.

Καὶ ὅμως ὁ φαιδρὸς καὶ ἀκαταπόνητος Πὶκ ἔπεσεν εἰς φοβερὰν μελαγχολίαν

Ὁ κὺρ Φορέλλης—ὁ πανοῦργος διευθυντὴς—εἶχεν ἀγοράσῃ ἕνα πίθηκον ἀπὸ ἕνα Ὁλλανδὸν πλοίαρχον ἀντὶ μικρᾶς τιμῆς, ἕνα πίθηκον ἔξοχον ἐκ τοῦ γένους τῶν οὐραγκοτάγγων, ὅστις ὑπείκων εἰς τὰ κτυπήματα τῆς μάστιγος κατώρθωσε νὰ ἐκγυμνασθῇ θαυμασίως εἰς διάφορα γυμνάσματα.

Ὁ Τάκης—τοιουτοτρόπως ὠνομάζετο ὁ πίθηκος—ἦτο μοναδικὸς πίθηκος, θαυμάσιος καὶ σοφὸς ὡς Ἀκαδημαϊκός

Καὶ ἀπὸ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Τάκης παρουσιάσθη ἐπὶ τῆς κονίστρας, ὁ ἀστὴρ τοῦ Πὶκ ὠχρίασεν. Τὸ εὐμετάβλητον πλῆθος, λησμονήσαν τὰς εὐθύμους ὥρας ἃς ἐχρεώστει εἰς τὸν Πὶκ, ἤρχισε νὰ θαυμάζει καὶ χειροκροτῇ τὸν νεοαφιχθέντα.

Καὶ ὁσάκις παρουσιάζετο ὁ πίθηκος, ἐνδεδυμένος

στολὴν Ἄγγλου στρατηγοῦ καὶ πῖλον πτερωτόν, τὰ χειροκροτήματα ἦταν ἀτελείωτα.

Καὶ ὁ Πὶκ, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἐχειροκρότουν ὁμοίως ἐνικήθη ἀπὸ τὸν πίθηκον.

Καὶ ὡς νὰ μὴ ἤρκει τοῦτο ὁ πίθηκος τὸν ἐχλεύαζε συχνὰ ἢ τὸν ἀγριοκύτταζε ὅταν εὑρίσκοντο μαζὺ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ὁ Πὶκ ἀφ' ἑτέρου κατέβαλλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ὑπερβῇ καὶ καταβάλῃ τὸν ἀνταγωνιστήν του καὶ ἔγινεν ἰσχνότερος ἢ ἄλλοτε.

Ἀλλὰ μάτην ἐφόρει ἐνδύματα Ἀρλεκίνου μὲ τετραγωνίδια καὶ ἄστρα, μάτην ἐπηύξησε τὴν περρούκαν του, μάτην ἐχρωμάτιζε τὸ πρόσωπόν του κόκκινον καὶ κυανοῦν. Μάταιαι προσπάθειαι! Μόλις ἐκίνει ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον προηγουμένως ἐλάτρευον.

Τότε ἀπηλπισμένος, συντριβεὶς ἀπὸ τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης του, πληγεὶς ἐν τῇ ματαιότητί του ὡς ἄνθρωπος καὶ καλλιτέχνης, ὁ κλάουν συνέλαβεν ἑσπέραν τινὰ διαβολικὴν ἰδέαν.

* * *

Ἦτο ἡ δευτέρα πρωϊνὴ ὥρα.

Ὅλοι ἐκοιμῶντο εἰς τὸ σχοινοβατικὸν θέατρον, ἐμπιστευόμενοι εἰς τὴν φρουρὰν ἑνὸς ἱπποκόμου, ὅταν ὁ Πὶκ εἰσῆλθε διὰ μικρᾶς θύρας ὀπισθίας, τῆς ὁποίας εἶχε κλέψει τὸ κλειδίον.

Διῆλθε πρὸ τοῦ ἱπποστασίου ὅπου ἐκοιμῶντο οἱ ἵπποι τοῦ σχοινοβατικοῦ θιάσου. Ἕνας γυμνασμένος σκύλος ἀκούσας τὰ βήματα ἐμούγκρισε ὀλίγον ἀλλ' ἔπαυσε πάραυτα ἀναγνωρίσας τὸν κλάουν μετὰ τοῦ ὁποίου πολλάκις εἶχε συνεργασθῇ.

Ὁ ἱπποκόμης, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀνατεθῇ ἡ φύλαξις, ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ ἀχύρου ἦτο φρικωδῶς μεθυσμένος καὶ ἀνίκανος οὐδὲ κἂν νὰ κινηθῇ.

Ὁ Πὶκ τὸν ἐκέντησε μὲ τὸ πόδι ὅπως βεβαιωθῇ ὅτι ἦτο βαθύτατα κοιμισμένος

Ὁ μεθυσμένος οὐδὲ κἂν ἐκινήθη.

Τότε ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς καὶ τοῦ σκότους διακοπτομένου ἐνίοτε ἀπὸ τὴν ὠχρὰν ἀνταύγειαν μικροῦ φανοῦ, συνέβη φοβερὸν καὶ παράδοξον γεγονός.

Ἀκολουθῶν πάντοτε τὸν κυκλοτερῆ διάδρομον ὁ Πὶκ εἶχε φθάσει πλησίον ἄλλου ἱπποστασίου, καλῶς κλειομένου μὲ πρόχειρον θύραν.

Ἐκεῖ ἐκοιμᾶτο ὁ πίθηκος μὲ μεγάλας προφυλάξεις. Μέσα εἰς μεγάλον κλωβόν, ἄνω τοῦ ὁποίου διήρχετο θερμαγωγὸς σωλήν, ἀνεπαύετο ὁ ἀντίπαλος τοῦ Πίκ.

Τὸ ζῶον ἐκοιμᾶτο, μὲ ῥογχάλισμα σχεδὸν ἀνθρώπινον, μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἐξερχομένην τῶν σιδηρῶν ῥάβδων τοῦ κλωβοῦ.

Ὁ Πὶκ ἐπλησίασε κρατῶν τὴν ἀναπνοήν του.

Παρ' ὅλον τὸ σκότος τὸ ὁποῖον ἐκεῖ ἐβασίλευε θὰ ἠδύνατό τις νὰ διακρίνῃ μεταξὺ τῶν χειρῶν του κάτι τι τὸ ὁποῖον ἀπήστραπτε.

Ὁ πίθηκος Τάκης, στηριζόμενος εἰς τὸ ἓν πλευρὸν τοῦ κλωβοῦ εὑρίσκετο πρὸ τοῦ Πίκ.

Δὲν εἶχε λοιπὸν παρὰ νὰ ὑψώσῃ τὸν βραχίονα ὅπως ἐπιφέρῃ κτύπημα ἀσφαλές.

Ἓν δευτερόλεπτον . . . καὶ θὰ ἐτελείωνε τὰς ὑποθέσεις του μὲ τὸ μισητὸν ζῶον.

Ναί, ὁ Πὶκ εἶχεν ἀποφασίσει νὰ δολοφονήσῃ τὸν Τάκην!

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Πὶκ ἡτοιμάζετο νὰ τὸν κτυπήσῃ, ὁ πίθηκος, ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τοῦ ὕπνου του, ἀφῆκε τὴν κεφαλὴν νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ στήθους.

Κατὰ τὴν ἀπαισίαν ἐκείνην νύκτα ἐν τῷ θεατριδίῳ μόνον ὁ Πὶκ δὲν ἐκοιμᾶτο.

Ὠπισθοχώρησε κατὰ ἓν βῆμα.

— Ἅ!—εἶπε μεγαλοφώνως—θὰ γίνω λοιπὸν δειλός; Θὰ τὸν φονεύσω χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσω νὰ ὑπερασπισθῇ; Ὄχι θὰ παλαίσωμεν ἐξ ἴσου καὶ ὅστις ἐκ τῶν δύο φονευθῇ ἂς ἀποθάνῃ τοὐλάχιστον ὡς καλλιτέχνης.

Καὶ τότε κεντήσας ἐλαφρῶς τὸν βραχίονα τοῦ ζῴου ἐξυπνᾷ τὸν Τάκην, ὅστις ἠγέρθη ἀπειλητικὸς καὶ ἔντρομος,

Ὁ Πὶκ κρατῶν τὴν μάχαιραν τὴν ἐκίνησεν ἐπ' ὀλίγον. Ἡ ὀργὴ τοῦ Τάκη ἦτο ἀκράτητος.

Ὁ Πὶκ τότε διευθυνθεὶς πρὸς τὴν θύραν τοῦ κλωβοῦ ἤνοιξεν αὐτήν. Ὁ Τάκης προὐχώρησε πρὸς αὐτόν, ὡς ἐὰν εὑρίσκετο ἐν τῇ κονίστρᾳ, σιγά, μὲ κεφαλὴν χαμηλωμένην, κατόπιν ἐστράφη καὶ ἐκτύπησε τὸν Πίκ.

Ὁ Πὶκ τὸν ἐπερίμενε. Μεταχειριζόμενος τὸν πίθηκον ὡς εὐγενῆ ἀντίπαλον, ἐπάλαισε μετ' αὐτοῦ καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, προφυλαττόμενος ἀπὸ τὰ κτυπήματα καὶ προσπαθῶν νὰ τοῦ ἐπιφέρῃ καίριον τραῦμα.

Ὁ Πὶκ ἦτο δυνατός, ἂν ὁ Τάκης ἦτο τρομερός. Ἤκουε τὰ κόκκαλά του τρίζοντα ὑπὸ τὴν σύνθλιψιν τοῦ τέρατος, ἀλλ' ἵστατο ὄρθιος μὴ νικώμενος.

Ἦτο πράγματι φρικώδης μονομαχία.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ Πὶκ ἐξησθένιζετο, καὶ ἐνόησε ὅτι ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ ὑστάτην προσπάθειαν. Συνέλεξεν ὅλας τὰς δυνάμεις του καὶ ἐζήτησε νὰ καταστρέψῃ τὸν πίθηκον.

Ὁ Τάκης ἐνόησε ὅτι ἡ στιγμὴ ἦτο ἀποφασιστική!

Ἐκάρφωσε λοιπὸν διὰ τῶν ὀνύχων τὸν ἀτυχῆ Πὶκ καὶ στρέφων αὐτὸν ὡς πτερὸν τοῦ ἔθραυσε τὴν σπονδυλικὴν στήλην μεταξὺ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ χειρῶν. . . . .

— Ἅ! ἄθλιε προδότη! . . . ἐφώναξεν ὁ Πὶκ διὰ τελευταίου στεναγμοῦ—ἔφυγες ἀπὸ τοὺς κανόνας τῆς μονομαχίας! . . .

Καὶ ἔτσι ἀπέθανεν ὁ Πίκ, ὁ ἀμίμητος Πίκ, τὸν ὁποῖον τοσοῦτον ἐλάτρευε προηγουμένως τὸ πλῆθος. Ἀπέθανε διότι δὲν εὕρισκε κανένα πλέον ὅστις νὰ τὸν χειροκροτῇ.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

ΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι τῶν ὁποίων ζωηροτάτη παραμένει ἀκόμη ἡ συγκίνησις ἐκ τῶν γενομένων ποικιλομόρφων θαυμάτων. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκινήθησαν αἱ παράλυτοι χεῖρες τῆς ὀκταέτιδος Ζωΐτσας Ζαργάνη, ἀλλ' εἶναι ἐξ ἄλλου βέβαιον, ὅτι ἐλύθη καὶ ὁ γλωσσοδέτης τοῦ κ. Α. Ζαΐμη ἐκφωνήσαντος τὸ κύκνειον ἀπολογητήριον. Εἶναι ἐν τούτοις βεβαιωμένον ἐξ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς, ὅτι ἐφ' ὅσον αἱ ῥάβδοι εὑρίσκονται εἰς τὴν γωνίαν πάντοτε βρέχει. Καὶ ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν μόνον ὅταν ὑψώθησαν αἱ ῥάβδοι ἐφοβήθησαν πολλοὶ νὰ μὴ τοὺς β ρ έ ξ ο υ ν εἰς τοὺς ἀδυνατωτέρους οἱ μᾶλλον χειροδύναμοι. Ἀλλὰ τὸ μέγιστον τῶν θαυμάτων εἶναι μία εἰκὼν εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Ἔκθεσιν, ὅπου ὑπάρχει κάποια κυρία καθημένη ἐπὶ γεφύρας ἔχουσα δεξιᾷ εὐρύτατον οἰκόπεδον καὶ ἀριστερᾷ θάλασσαν. Διὰ τὴν εἰκόνα ταύτην ἠκούσθη κάποιος λέγων: Αὐτὴ μόνον ὡς οἰκόπεδον θ' ἀγορασθῇ.

* * *

Εἶναι δὲ περίεργος ἡ ἀφέλεια μὲ τὴν ὁποίαν δέχονται εἰκόνας εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ζαππείου καὶ ἂν διετηρεῖτο αὐστηρότης θὰ ἀπηγόρευον βεβαίως εἰς τὸν ἄσπονδον ἐχθρὸν τοῦ φίλου κ. Τέλη Πετσάλη νὰ τὸν ἐ κ θ έ σ ῃ τοιουτοτρόπως ἀποστέλλων τὴν προσωπογραφίαν του.

* * *

Εἰς τὴν Ἔκθεσιν ὅμως λείπουν ἐφέτος αἱ «natures mortes». Ἴσως διότι αὐτῶν τὸ μονοπώλιον εἶχεν ἡ ἄλλη ἔκθεσις τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Λασσανείου δραματικοῦ ἀγῶνος. Σπανίως ἠκούσθησαν τόσον νεκρὰ πράγματα καὶ ὡς ἔργα μὲν ἀλλὰ πρὸ πάντων ὡς κρίσις. Ἐν τούτοις εὐτυχὴς ὁ κ. Μιχ. Ζῶρας, ὅστις ἔλαβε δάφνην καὶ χιλιόδραχμον γέρας, εὐτυχὴς καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐκθέσεως, ὅστις δὲν ἔλαβε δάφνην μὲν ἀλλὰ τετρακοσίας δραχμὰς διότι τόσον πληρώνονται οἱ εἰσηγηταὶ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Λασσανείου διαγωνίσματος. Αὐτὸ εἶναι λεπτομέρεια ἄγνωστος διὰ τοὺς πολλοὺς τοὺς ὁποίους συμβουλεύομεν νὰ προτιμοῦν νὰ διαγωνίζωνται ὡς κριταὶ ἢ ὡς συγγραφεῖς.

Ἂν ἐξαιρέσωμεν τ' ἀνωτέρω γεγονότα μὲ τὰ ὁποῖα ἤρχισεν ἡ λήξασα ἑβδομὰς δὲν ἔχομεν τίποτε σχεδὸν νεώτερον νὰ προσθέσωμεν. Ἡ ἀλλαγὴ κυβερνήσεως δὲν ἔχει συνήθως καμμίαν σημασίαν διὰ τὸν τόπον. Ὁμοιάζει μὲ τὴν ἀλλαγὴν ἀέρος τὴν ὁποίαν διατάσσουν οἱ ἀσκληπιάδαι εἰς τοὺς ἔχοντας διαλείποντας πυρετοὺς καὶ ἀναιμίαν.

* * *

Διὰ νὰ ὠφελήσῃ μία τοιαύτη ἀλλαγὴ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἥτις εἶχεν ἐπὶ μακρὸν διαλείποντας πυρετοὺς πολεμικῆς ὁράσεως καὶ διαρκῆ ἀναιμίαν Ταμείων ἀπαιτεῖται νὰ τῆς δοθῇ τροφὴ ὑγιὴς καὶ οὐσιαστική. Ἀλλ' ἐδῶ δυστυχῶς ἀντὶ νὰ τῆς δίδουν νὰ φάγῃ προσπαθοῦν νὰ τὴν φάγουν, εἴτε ὑπὸ τύπον χαρτοσήμου εἴτε καὶ ὑπὸ τὴν ῥευστοποίησιν καὶ τὴν ὑδατίνην μορφὴν τῶν ἐργασιῶν πρὸς ὕδρευσιν τῆς πρωτευούσης.

* * *

Ἰδού, ὅτι ἐξακολουθεῖ ν' ἀπασχολῇ τὴν ἀνάκρισιν τὸ ζήτημα τῆς παραχαράξεως τῶν χαρτοσήμων ὑπὸ συμμορίας τῆς ὁποίας ἡγεῖτο εἷς Ξανθὸς τοὔνομα. Καὶ ἐπανέρχεταί τις οὕτω ἀκουσίως εἰς τὰς προρρήσεις τοῦ Ἀγαθαγγέλου δεινὰ προβλέποντος διὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τοῦ γένους τῶν ξ α ν θ ῶ ν.

* * *

Δυστυχῶς ὅμως καὶ οἱ μελαχροινοὶ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνοι πολλάκις. Ὁ μόνος δὲ ὅστις τιμᾷ τὴν τελευταίαν ταύτην τάξιν τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὁ κ. Ὀδυσσεὺς Μελαχροινὸς ὅστις ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διὰ νὰ κατασκευάσῃ νέας λέξεις.

* * *

Καὶ τιμᾷ βεβαίως τοὺς μελαγχροινοὺς διότι κατασκευάζων λέξεις οὐδέποτε ἐφιλοδόξησε νὰ κατασκευάσῃ δημοσίας ὁδούς, γεφύρας, ὑδραγωγεῖα κ.τ.λ. γεγονὸς ἀποτελοῦν σημαντικὴν αὔξησιν τῶν δημοσίων πόρων.

* * *

Εἴθε ὅλοι νὰ κατεγίνοντο εἰς ὅμοια ἔργα εἰρήνης. Δυστυχῶς ἡ ἑβδομὰς αὐτὴ μᾶς ἀπέδειξε τὸ ἐναντίον. Εἴθε ἡ ἐρχομένη νὰ μᾶς δώσῃ εἰκόνας σεμνοτέρας καὶ ἀπὸ τὴν γυμνὴν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ὁ ζωγράφος κ. Ῥάλλης ἔχει τοποθετήσῃ εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ζαππείου.

Ὁ Ἰούδας

ΠΩΣ ΑΝΕΚΑΛΥΨΑ ΤΟ "ΔΙΑΒΟΛΟΨΑΡΟ,,

(Συνέχεια ἐκ τοῦ τελευταίου φύλλου καὶ τέλος)

Ὁποῖον τρομερὸν ὅπλον δὲν ἀποτελοῦν οἱ δύο αὐτοὶ βραχίονες! Εἰς τὸ ἅρπαγμα, εἰς τὸ γάντζωμα, αἱ χεῖρες τοῦ ἀνθρώπου οὔτε κἂν πόρρωθεν δύνανται νὰ παραβληθοῦν πρὸς αὐτούς. Καίτοι ἔχοντες μῆκος 40 ποδῶν περίπου ἕκαστος οἱ δύο αὐτοὶ φοβεροὶ πλόκαμοι εἶνε ἀπιστεύτως εὐλύγιστοι, εὔκαμπτοι, ταχεῖς ὡς ἀστραπὴ εἰς τὴν ἔντασίν των καὶ τὸ γάντζωμα. Γάντζωμα διὰ δύο σκληροτάτων, δερματίνων βραχιόνων σημαίνει ἀσφαλέστατον καὶ ἐπωδυνότατον θάνατον διὰ τὸν ἔχοντα τὴν ἀτυχίαν νὰ ἐναγκαλισθῇ ὑπὸ τῶν δύο πλοκάμων αὐτοῦ τοῦ τέρατος! Ἐναγκάλισμα κρύον ὡς ὁ θάνατος!

Εὐτυχῶς ὅτι τὸ τέρας ἠστόχησε ὅταν ἀνύψωσε τοὺς δύο πλοκάμους διὰ νὰ τοὺς κατενέγκῃ κατὰ τῶν δύο ἐπιβατῶν τῆς λέμβου. Ἐνῷ ὁ μικρὸς Τὸμ ἐπλήσσετο, ἡ θάλασσα θὰ τὸν ἐσκέπαζε διὰ πάντοτε καὶ μαζὺ μὲ αὐτὸν τὸ διαβολόψαρο θὰ ἐξηφανίζετο καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν μυστήριον περὶ αὐτοῦ θὰ παρέμενε μυστήριον ἀκόμη τίς οἶδε ἐπὶ πόσον. . .

Ἡ πρώτη μου φροντὶς ἦτο νὰ φωτογραφήσω τὸν πλόκαμον, τὸν ὁποῖον κατόπιν ἐτοποθέτησα εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἐπὶ πολλὰς μετὰ ταῦτα ἡμέρας εἶχα τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ ἀκρωτηριασμένον τέρας θ' ἀπέθνησκεν ἐκ τῶν τραυμάτων, καὶ θὰ ἐξεβράζετο εἰς τὴν ἀκτήν, καὶ οὕτω νὰ ἐγινόμην ὁ εὐτυχὴς κάτοχος τοῦ «σώματος τοῦ ἐγκλήματος».

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα Λεπ. 10

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐσωτερικοῦ Ἐτησία δρ. 5. — Ἑξάμηνος δρ. 3
Ἐξωτερικοῦ » φρ. 8.— » φρ. 4

ΑΓΓΕΛΙΑΙ Ο ΣΤΙΧΟΣ ΔΡ. 1

Αἱ ἐλπίδες μου ὅμως σκληρότατα διεψεύσθησαν, τὸ διαβολόψαρο οὐδὲ κἂν ἐφάνη, καὶ τί ἔγεινεν οὐδεὶς ἐγνώριζεν. Πολὺ πιθανόν, ὡς συμβαίνει πάντοτε μὲ τὰ πληγωμένα ψάρια, νὰ ἀπεσύρθη εἰς τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ διὰ ν' ἀποθάνῃ, καὶ νὰ καταβροχθισθῇ κατόπιν ἀπὸ τ' ἄλλα ψάρια. Συμπάθεια δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ μεταξύ των εἰς τὰ διαβολόψαρα!...

Ἕκαστος ὅμως ἂς φαντασθῇ τὴν χαράν μου ὅταν ἡμέραν τινὰ τοῦ Νοεμβρίου, τρεῖς κατόπιν ἑβδομάδας ἔλαβον τὰ εὐχάριστα νέα ὅτι ἕνα μεγάλο ψάρι συνελήφθη ἀπὸ μερικοὺς ἁλιεῖς εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λοζῆ τρία μίλια μακρὰν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἔσπευσα τρέχων πάσῃ δυνάμει εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ εὐτυχῶς ἀρκετὰ ἐγκαίρως διὰ νὰ σώσω τὸ θαλάσσιον τέρας ἀπὸ τὸν διαμελισμὸν ποῦ ἤθελον νὰ τοῦ κάμουν οἱ ἁλιεῖς, διὰ ν' ἀνακμίξουν τὰ κομμάτια μὲ πηλὸν καὶ γῆν καὶ νὰ παρασκευάσουν οὕτω λίπασμα διὰ τοὺς ἀγρούς! Οἱ ἁπλοϊκοὶ ψαρᾶδες δὲν ἤξευραν τίποτε περὶ τῆς ἀξίας του. Κατόπιν ταχείας ἐξετάσεως πρὸς μεγάλην μου εὐχαρίστησιν εὗρον ὅτι τὸ τέρας ἦτο ἀρτιμελές, μὲ μίαν ἐξαίρεσιν ὅτι κατὰ τὴν μετ' αὐτοῦ πάλην οἱ ἁλιεῖς ἠναγκάσθησαν διὰ νὰ τὸ καταβάλλουν ν' ἀποκόψουν τὴν κεφαλὴν ἐκ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἀτυχῶς τὸ κτύπημα κατέστρεψε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Δὲν ἔλειπεν ὅμως κανὲν μέρος, ἐλάχιστα δὲ ἐκ τῶν εὐαισθήτων θηλαστηρίων εἶχον βλαβῆ. Ἀληθῶς εἶχα εἰς χεῖρας μου θησαυρὸν ὁλόκληρον, καὶ ἡ εὐτυχία μου ἦτο τελεία. Τὸ εὐτύχημα ἦτο ὅτι ἤμην πολὺ καλὰ παρεσκευασμένος εἰς τὴν φυσιολογίαν αὐτοῦ τοῦ εἴδους τῶν ζῴων, καὶ συνεπῶς ἠδυνήθην νὰ βεβαιωθῶ ὅτι εἶχον εἰς τὴν κατοχήν μου, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅλα τὰ μουσεῖα τοῦ κόσμου δὲν εἶχαν—τελειότατον δηλαδὴ εἶδος ἑνὸς γιγαντιαίου ὀκτάποδος τοῦ κοινῶς λεγομένου «Διαβολόψαρο», τοῦ ὁποίου ἀμφιβόλου γνησιότητος τεμάχια μόνον ἦσαν διεσκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἴς τινα Μουσεῖα.

Κατ' ἀγαθὴν λοιπὸν σύμπτωσιν ἐγὼ ἤμην ὁ πρῶτος ποῦ ἀνεκάλυπτον νέον καὶ ἀξιολογώτατον εἶδος ἰχθύος, τοῦ ὁποίου ἡ ὕπαρξις ἐπὶ μακρὸν καὶ ἐπιμόνως ἀπεκρούετο ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων, καὶ μετά τινος λόγου διότι οὐδέποτε ἕως τότε ἡ ὕπαρξίς του εἶχεν ἀποδειχθῇ. Ἐσκεπτόμην λοιπὸν ὅλος χαρὰ κυττάζων τὸν νεκρὸν γίγαντα πῶς ἤθελεν ἐκπλήξει τοὺς σοφοὺς τοῦ κόσμου, καὶ συγχύσει τοὺς φυσιολόγους καὶ ζωολόγους καὶ ἐν γένει ὅλον τὸν κόσμον.

Δὲν ἐβράδυνα νὰ ἔλθω εἰς συμφωνίαν μὲ τοὺς ἁλιεῖς διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ τέρατος. Οἱ ἁλιεῖς ἐθαύμασαν καὶ ἐξεπλάγησαν ὅταν τοὺς ἔδωκα δέκα δολλάρια διὰ νὰ μοῦ τὸ φέρουν εἰς τὸ σπῆτί μου. Καὶ βεβαίως θὰ μ' ἐπέρασαν ὅτι δὲν ἤμουν στὰ καλά μου ἀφοῦ τοὺς ἐπλήρωνα τόσον πολὺ γιὰ ἕνα παληόψαρο, τὸ ὁποῖον παρ' ὀλίγον νὰ τοὺς κοστίσῃ τὴν ζωὴν συμπαρασύρον καὶ αὐτοὺς καὶ τὸ δίκτυόν τους εἰς τὴν ἄβυσσον. Διὰ νὰ τοὺς μετριάσω τὴν περιέργειαν, καὶ διὰ νὰ τοὺς καταστήσω προσεκτικωτέρους κατὰ τὴν μεταφοράν τους εἶπα ὅτι αὐτὸ τὸ ψάρι θὰ τὸ κάμω δῶρον εἰς τὴν Βασίλισσαν! Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἕνα κάρρο ἦλθεν εἰς τὴν πόρταν μου γεμᾶτο σχεδὸν ἀπὸ τὸν εἰδεχθῆ ὄγκον τοῦ τέρατος, τὸ ὁποῖον ταχέως ἔρριψα εἰς μεγάλην δεξαμενὴν πλήρη δυνατῆς ἅλμης.

Ἦτο ἀληθῶς πολὺ καλὴ σύμπτωσις ὅτι καὶ ἄλλο ἐκ τῶν σπανίων αὐτῶν ζῴων συνελήφθη τόσον γλήγορα μετὰ τὴν περιπέτειαν τοῦ πρώτου καὶ εἰς 20 μιλίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Πορτογαλλικοῦ Λιμένος. Εἶχα καὶ ἔχω τὴν σταθερὰν ἰδέαν ὅτι τὸ δεύτερον ἦτο τὸ ταίρι τοῦ πρώτου. Κατὰ τὰς διαστάσεις ἦτο πολὺ μικρότερον αὐτοῦ, καὶ δὲν ἔδειξε ὅσην ἀγριότητα τὸ πρῶτον· πιθανῶς λοιπὸν ἦτο ἡ ἀπαρηγόρητος χήρα, ἡ ὁποία εἰς τὴν μεγάλην της λύπην διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀνδρός της, ἀφέθη ἀπροφυλάκτως νὰ ἐμπλακῇ μόνη εἰς τὸ δίκτυον τῶν ἁλιέων.

Οὗτοι μοῦ περιέγραφον γραφικώτατα τὴν σύλληψίν του. Τέσσαρες ἐξ αὐτῶν κατεγίνοντο εἰς τὸ πλοιάριον εἰς τὸ τράβηγμα ἑνὸς μεγάλου δικτύου διὰ ῥέγγας. Ἐκεῖ ποῦ τὸ ἐτραβοῦσαν πρὸς τὸ πλοῖον τὸ ηὗραν ἀσυνήθως βαρύ, καὶ συνεπέραναν ἐκ τούτου ὅτι θὰ ἡλίευσαν ἐκτάκτως πολλαῖς καὶ καλαῖς ῥέγγαις.

Ὅταν ὅμως ὁ τεράστιος ὄγκος ὁλοὲν ἑλκόμενος ἐπλησίασε τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, οἱ ἁλιεῖς ἐξεπλάγησαν μὲ τὰς σφοδράς του σπασμωδικὰς κινήσεις, αἱ ὁποῖαι ἠπείλουν νὰ σπάσουν τὸ δίκτυον καὶ τὸ συμπαρασύρουν μακράν. Αἱ προσπάθειαι τότε καὶ αἱ δυνάμεις τῶν ἁλιέων συνηνώθησαν εἰς τὴν ἕλξιν οὕτως ὥστε ὅταν τὸ δίκτυον ἔφθασε πλησίον, ὥστε νὰ διακρίνουν τὸ περιεχόμενόν του, οἱ ἁλιεῖς κατετρόμαξαν βλέποντες δύο ἀγρίους ὀφθαλμοὺς ἀτενίζοντας πρὸς αὐτοὺς βλοσυρῶς, καὶ μίαν συγκεχυμένην μᾶζαν τραχέων λευκῶν πλοκάμων συστρεφομένων ἐντὸς τῶν βρόχων τοῦ δικτύου καὶ παλαιόντων διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν ἐξ αὐτοῦ.

Δύο ἐξ αὐτῶν τῶν βραχιόνων ἐτεντώθησαν αἴφνης ὑψηλὰ ἄνωθεν τοῦ ὕδατος, ἐταλαντεύθησαν πρὸς στιγμὴν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ κατέπεσαν μεθ' ὁρμῆς, εὐτυχῶς χωρὶς νὰ κτυπήσουν τὴν λέμβον, ἐπλατάγισαν τὰ ὕδατα ἀπὸ τὸ κτύπημα, καὶ οἱ βραχίονες συνεστάλησαν ἐντὸς τοῦ δικτίου. Οἱ ἄνθρωποι τὰ ἔχασαν σχεδὸν τότε ἀπὸ τὸν φόβον, καὶ ἐσκέφθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ δίκτυον καὶ νὰ φύγουν, τέλος ὅμως ἀπεφάσισαν νὰ σκοτώσουν τὸ παλαιὸν τέρας. Εἷς τότε ἐξ αὐτῶν ἀπέσπασεν ὀξεῖαν μάχαιραν καὶ καραδοκήσας τὴν κατάλληλον στιγμὴν ἐκτύπησε δι' ὅλης του τῆς δυνάμεως τὸ θηρίον καὶ τοῦ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν μὲ τοὺς ἐξ αὐτῆς φυομένους δέκα πλοκάμους, ἐκ τοῦ σώματος. Δυστυχῶς τὸ κτύπημα κατέστρεψε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἔμειναν μόνον αἱ κόγχαι τῶν ὁποίων ἡ διάμετρος κατὰ τὴν κατόπιν γενομένην καταμέτρησιν ἦτο τεσσάρων δακτύλων.

Αἱ σπασμωδικαὶ κινήσεις τότε ἔπαυσαν, καὶ οἱ ἁλιεῖς ἠδυνήθησαν ν' ἀνασύρουν τὸ τέρας καὶ τὸ βγάλουν ἔξω εἰς τὴν ἀκτήν.

Ἡ πρώτη μου ἐργασία διὰ τὴν ἀνατομικὴν σπουδὴν τοῦ πολυτίμου ἀποκτήματός μου, ἦτο νὰ τὸ καταμετρήσω ἀκριβῶς. Πρὸς τοῦτο τὸ ἐξήπλωσα ἐπὶ τοῦ δαπέδου μὲ τοὺς βραχίονας τεταμένους εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν μὲ τὸ σῶμα. Ἡ ἄποψις τοῦ τέρατος οὕτως ἐξηπλωμένου μὲ τὰς μεγάλας κενὰς κόγχας τῶν ὀφθαλμῶν, μὲ τὴν ἐκτεινομένην ὡραίαν οὐράν του, μὲ τὸ φαιόχρουν ῥάμφος του προβάλλον ἐκ τοῦ σάκκου του ἦτο φοβερὰ εἰδεχθής. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ φήμη περὶ τῆς συλλήψεως τοιούτου τινὸς τέρατος διεδόθη τάχιστα καὶ πολυάριθμοι ἐπισκέπται κατέκλυζον καθ' ἡμέραν τὴν οἰκίαν μου διὰ νὰ θαυμάσουν τὸν νεκρὸν γίγαντα.

Χίλιαι δὲ φανταστικαὶ διαδόσεις ἐκυκλοφόρουν περὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ τοῦ διαβολοψαρίου. Ἔλεγας ὅτι ἀπὸ ἕνα πλοιάριον εἶχεν ἁρπάσει δύο ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἔπνιξεν καὶ κατόπιν τοὺς ἔφαγε, καὶ ὅτι ἄλλην μίαν φορὰν ἐβύθισε αὐτανδρον ἄλλο ἁλιευτικὸν πλοῖον!

Κατὰ τὸ μέτρημα λοιπὸν εὗρον ὅτι τὸ μῆκος τοῦ σώματος μαζὺ μὲ τὴν κεφαλὴν ἦτο 8 ποδῶν, καὶ ἡ περιφέρεια τοῦ παχυτάτου μέρους ἦτο 5—6 ποδῶν. Ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐξετείνοντο δέκα πλόκαμοι, ὧν δύο ἦσαν μακρότατοι εἰς μῆκος 24 ποδῶν καὶ 3 δακτύλων περιφερείας, οἱ ὁποῖοι ὡμοίαζον τοὺς δύο βραχίονας τοὺς κομμένους ὑπὸ τοῦ Τὸμ εἰς τὸν κόλπον τῆς Συλλήψεως. Ἕκαστος ἐξ αὐτῶν εἰς τὰ πεπλατυσμένα ἄκρα ἔφερε 160 περίπου θηλαστήρια, τὰ ὁποῖα ἦσαν σκληρὰ καὶ νευρώδη. Οἱ ἄλλοι ἓξ πόδες εἶχαν μῆκος 6 ποδῶν καὶ περιφερείας 12 δακτύλων εἰς τὸ σημεῖον τῆς φυῆς του ἐκ τῆς κεντρικῆς μάζης. Ἡ κάτω ἐπιφάνεια τοῦ τέρατος ἦτο τετυλιγμένη διὰ διπλῆς σειρᾶς θηλαστηρίων, ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ἀνήρχετο εἰς 1,100 περίπου μικρῶν καὶ μεγάλων. Τὸ σκληρὸν ῥάμφος, χρώματος φαιοῦ, ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ παπαγάλλου, ἐνεκλείετο ἐντὸς μεμβρανώδους σάκκου εἰς τὸ μέσον τῆς κεντρικῆς μάζης, καὶ ἦτο περίπου τῶν διαστάσεων μεγάλης κλεισμένης χειρός! Ὄπισθεν τῆς κεντρικῆς μάζης ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ τέρατος τὸ ὁλικὸν δὲ μῆκος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τῶν τεταμένων δύο μεγάλων βραχιόνων ἕως τοῦ ἄλλου ἦτο 52 ἐν ὅλῳ ποδῶν.

Διὰ τῶν βραχιόνων λοιπὸν αὐτῶν τεινομένων καθ' ὅλον τὸ μῆκός των μετ' ἀστραπιαίας ταχύτητος τὸ τέρας αὐτὸ ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ οἱονδήποτε ἀντικείμενον χωρὶς ἐλπίδα ἀποσπάσεως πλέον ἀπ' αὐτῶν. Οἱ ἄλλοι βραχίονες οἱ μικρότεροι καὶ οἱ παχύτεροι θὰ ἐτίθεντο ἀμέσως εἰς κίνησιν διὰ τῶν 800 των θηλαστηρίων καὶ ἐν ἀκαρεῖ θὰ τὸ ἔφεραν εἰς τὸ σκληρὸν ῥάμφος, τὸ ὁποῖον διανοιγόμενον θὰ τὸ κατεβρόχθιζεν!

ΜΙΧΑΗΛ ΖΩΡΑΣ

(ὁ βραβευθεὶς ἐν τῷ Λασσανίῳ διαγωνισμῷ).

Ἡλικίας σαράντα ἐτῶν «μπιὲν σονέ», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν διάλεκτόν του, διότι πρέπει νὰ γνωσθῇ ὅτι ὁμιλεῖ ἑλληνογαλλιστί. Ἔγγαμος καὶ ἐρωτόληπτος ἀλλ' ἀκίνδυνος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον γνωρίζει ἡ εὐγενεστάτη σύζυγός του καὶ τοῦ ἀφίνει ἐλεύθερα τὰ γκέμια.

Δικηγόρος εἷς τῶν πρώτων ἐν Σύρῳ μὲ πλείστας ὅσας ὑποθέσεις.... κωμῳδιῶν καὶ δραμάτων. Τὰς «ὑποθέσεις» του πάσας, οἱασδήποτε φύσεως καὶ ἂν ἦναι, τὰς διεξάγει πάντοτε μετ' εὐσυνειδησίας παραδειγματικῆς. Ἀπόδειξις ἡ ἐφετεινὴ βράβευσίς του καὶ ὁ περυσινὸς ἔπαινός του ἐν τῷ αὐτῷ Λασσανίῳ διαγωνισμῷ.

Διὰ τὸ θέατρον ἐργάζεται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ποικιλοτρόπως.

Κατ' ἀρχὰς ἐνεφανίσθη ὡς μεταφραστὴς καὶ ἐπέτυχε θαυμασίως. Μετέφρασεν ἐμμέτρως τὴν Νόρμαν καὶ εἰς τὸ πεζὸν τὴν Διονυσίαν τοῦ Δουμᾶ. Ὁλοκλήρους δὲ δεκάδας μονοπράκτων κωμῳδιῶν.

Πρῶτον πρωτότυπον ἔργον ἔγραψε τὰ «ἀνόμοια» δρᾶμα κοινωνικὸν εἰς πράξεις πέντε. Παρασταθὲν τὸ πρῶτον ἐν Σύρῳ καὶ κατόπιν πρὸ πενταετίας ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις θεάτρῳ ὁ «Παράδεισος» ἔτυχε τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας. Διὰ τοῦ ἔργου του αὐτοῦ ὁ κ. Ζῶρας ἐδείχθη τέλειος γνώστης τῆς σκηνῆς.

Μετὰ τὰ «ἀνόμοια» μετέφρασε τὴν ἀγγλικὴν κωμῳδίαν ἡ «Νιόβη» ἥτις ἐπανειλημμένως ἐπαίχθη ἐνταῦθα κατὰ τὸ περυσινὸν θέρος. Ἡ Νιόβη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπόδειγμα μεταφράσεως.

Ἄλλο πρωτότυπον ἔργον του εἶναι ἡ «Ῥεκλάμα» κωμῳδία ἐπαινεθεῖσα κατὰ τὸν περυσινὸν διαγωνισμὸν μὴ παιχθεῖσα εἰσέτι.

Ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἔργα του εἶναι καὶ μία μονόπρακτος κωμῳδία ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ δέκατος τέταρτος».

Τὸ τελευταῖον του ἔργον εἶναι ἡ βραβευθεῖσα φέτος κωμῳδία «φαινόμενα καὶ πράγματα». Παιχθεῖσα πέρυσιν ἐν Σύρῳ ὑπὸ τὸν τίτλον τὸ «φρόνιμο καὶ τρελλὸ» ἐχειροκροτήθη ἐνθουσιωδῶς

Ὁ κ. Ζῶρας, ὁ Μιχαλάκης ὅπως τὸν λέγουν ἐν Σύρῳ, εἶναι μανιακὸς διὰ τὸ θέατρον. Πολλάκις ἀφίνει τὰς δικηγορικάς του ἐργασίας χάριν τοῦ θεάτρου. Ἔστιν ὅτε, ὁσάκις δὲν ὑπάρχει ἑλληνικὸς θίασος ἐν Σύρῳ, «πετιέται μιὰ μαλιὰ καὶ στὴν Ἀθῆνα καὶ ἀπολαμβάνει.... θέατρον!

Εἶναι καὶ καλαμπουριστής.... ἀπαίσιος!

Λεβιάθαν.

Α. ΜΩΡΑΪΤΙΔΟΥ

ΜΕ ΤΑ ΠΑΝΙΑ

Ὁ πλοίαρχός μας εὐχαριστημένος διὰ τὸν ὡραῖον καιρὸν, εὗρεν ἐργασίαν δι᾽ ἕκαστον ναύτην

Ἄλλος λοιπὸν, ξαίνει στυπτεῖον, ἄλλος ἐμβαλώνει διερρηγμένην γάμπιαν, ἄλλος χρωματίζει ξεβαμμένον κάπου τὸ παραπέτο, ἄλλος αὐτοσχέδιος τέκτων ὁμαλίζει ξύλον πρὸς κώπην κατάλληλον διὰ τὴν φελοῦκαν, καὶ ὁ μάγειρος, χωμένος εἰς τὸ ξύλινον μαγειρεῖόν του, ἑτοιμάζει τὸ πρόγευμα.

— Ἡ χειροτέρα δουλειὰ εἶνε ἡ τεμπελιά! ἔλεγεν ὁ πλοίαρχος πρὸς τὸν Γιαννάκην, ἐπιθεωρῶν τὴν καθετὴν, ἕτοιμος πρὸς ἁλιείαν.

Καὶ βλέπων τὸν ἔφηβον ἀποκαμόντα ἐν τῇ μονοτόνῳ πηδαλιουχίᾳ του:

— Ἄ! Γιαννάκη, καὶ νὰ πᾶμε εἰς τὴν Πόλι ταχειά! Πῆγες εἰς τὴν Πόλι, βρὲ Γιαννάκη; Νὰ πᾷς εἰς τὴν Πόλι καὶ νὰ ἰδῇς! Νὰ ἰδῇς μιναρέδες καὶ νὰ ἰδῇς κυπαρίσσια! — Ἦτο πρωτοτάξειδος ὁ Γιαννάκης. Διελθὼν τὸ μικρὸν σχολεῖον τοῦ χωρίου του ἐμβαρκάρισεν ὁ νεανίας μὲ τοῦ πατρός του τὴν σκοῦναν, μικρὸς μικρὸς ὀνειρευθεὶς τὴν θάλασσαν ὥς τινα θελκτικὴν καὶ ἀνέφελον ζωὴν, θαρρῶν ὅτι ὁ ἐν πελάγει πλοῦς ὡμοίαζε πρὸς τὸ καραβάκι του τὸ μικροσκοπικὸν ποῦ τὸ ἐκαράβιζε εἰς τὴν πρὸ τοῦ οἴκου των ἤρεμον παραλίαν.

Καθ᾽ ὅλην τὴν ἡμέραν ᾐσθανόμην ἀμύθητον ἀγαλλίασιν, κυττάζων τὴν ἐξαισίαν αὐτὴν τοῦ Αἰγαίου σκηνογραφίαν.

Ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ἀπὸ τῶν Ἐρημονήσων καὶ ἡ σκούνα προῆγε πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρὸς, χρονιάρα νύμφη θαρρεῖς, καὶ ἔβγαινεν εἰς τὸν κάβο τοῦ χοροῦ μὲ μανδῆλι μεταξωτὸ, ἀσπρογάλαζο μανδῆλι, τὰς γαλανὰς νησίδας, τὰς ὁποίας, ἰδοὺ γελῶσας, προσπαθεῖ νὰ παρασύρῃ εἰς τὸν δρόμον της τὸν ταχὴν, γαλανὴν συντροφίαν.

Προχωρούσης τῆς ἡμέρας ὅμως ὁ ἄνεμος ἐκόπασε. Καὶ τέλος ἔσβυσεν ὁλοτελῶς. Γαλήνη πλέον. Ἐπήξεν ἡ θάλασσα τὸ δειλινόν. Ἐπηξενέκει καὶ ἡ σκούνα ἐν μέσῳ τοῦ πελάγους, ἀκίνητος, καθηλωμένη, μὲ τὰ πανιὰ κρεμάμενα ὡς ἐσθῆτας νὰ στεγνώσουν εἰς τὸ καῦμα τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡλίου. Οἱ γλάροι ἐκλαβόντες αὐτὴν ὡς νησῖδα καταπράσινην τὴν περιτρυγιρίζουν παίζοντες, διαγράφοντες ἐν τῇ ταχείᾳ πτήσει των ποικίλας ἀκανονίστους κύκλους, βυθίζοντες τὰ ράμφη των εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς διὰ νὰ δροσισθῶσι κ᾽ ἐξαίφνης ἀνυψούμενοι πρὸς τὰς κόφας καὶ τὰ χρυσᾶ κορζέτα τῆς σκούνας καὶ πάλιν ἐπαναβυθιζόμενοι καὶ κολυμβῶντες ὀλίγας ὀργυιὰς ὡς ἐκ χάρτου βαρκάκια μὲ ἀνοικτὰ τὰ πτερὰ, μὲ κλειστὰ τὰ πτερὰ, χιονώδεις, βαμβακεροὶ, ζωηροὶ, ὅλοι ὁμοῦ, στολίσκος παίζοντος παιδίου, ἕνας-ἕνας, γύρω-γύρω, εἰς τὴν γραμμὴν, μακρὰν, ἐγγὺς ὡς νὰ ἐργάζωνται, ὡς νὰ θέλωσι νἀκτίσωσι τὰς φωλεάς ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς λαμποκοπούσης ἐπιφανείας. Χορὸς δελφίνων παρέκει, ἀνακύψας αἴφνης ἀπὸ τοῦ μαύρου βυθοῦ, διαγράφει μελαψὰς γραμμὰς, ἀψιδωτὰς γραμμὰς κατρακυλοῦντος ἀσκοῦ γραμμάς. Τοῦ πελάγους δύται ἁμιλλῶνται, θαρρεῖς, εἰς τὰς ἀταδύσεις καὶ καταδύσεις· ἀροτῆρες πελαγήσιοι ὀργώνουσι τὴν μαλακὴν ἐπιφάνειαν. Θεωρῶν τὸ κῦμα ἀπὸ τῆς κωπαστῆς διακρίνω τὰ ψαράκια πάλιν, τρία, τέσσαρα κοπαδάκια, ψαράκια μικρὰ, τῆς πατρίδος μου ψαράκια, τὰ ὁποῖα μᾶς παρηκολούθησαν ἀπὸ τοῦ λιμένος. Παιδάκια ὀρφανὰ, κυνηγοῦν τὴν μητέρα των φεύγουσαν. Καὶ πόσον ἀγάλλονται ὅπου τὴν κατέφθασαν. Προσκολλῶνται εἰς τὰ ὕφαλα μὴ τὴν χάσουν, ἀναπόσπαστα. Καὶ τὴν φιλοῦν καὶ τὴν τσιμποῦν. Καὶ παίζουν εἰς τὴν ποδιάν της, θαρρεῖς, μαῦρα ματάκια, ἀπὸ χανδρίτσαις ψεύτικα ματάκια.

* *

Πυρίνη, κατακόκκινος ἡμικυκλικὴ ὀπὴ, κάνει τώρα πρὸς δύσιν. Ὀπὴ καμίνου, ἔνδον τῆς ὁποίας ἀναρριπίζονται δυσθεώρητοι φλόγες. Οὕτω πυρίνους λάμψεις θὰ ἐξηκόντιζε καὶ ἡ φοβερὰ Βαβυλωνία κάμινος. Ἀφηρημένος πρὸς τὸ αἰφνίδιον θέαμα, νομίζω πῶς διακρίνω ἔνδον τῆς καιούσης καμίνου τοὺς Τρεῖς Παῖδας ᾄδοντας καὶ χορεύοντας: «Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε πάντα τὰ ἔργα...» Στιγμάς τινας διαρκεῖ τὸ φλογερὸν θέαμα ἐν τῇ ἁπλῇ κυανότητι οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης καὶ εἶτα σβέννυται αὐτοστιγμεί.

Ὁ ἥλιος ἔδυσε πλέον. Καὶ φλόγες καὶ κάμινοι ἐξαφανίζονται καὶ ἀπομένει περὶ ἡμᾶς τὸ πέλαγος σιωπηλὸν, σκοτειδιαζόμενον. Χεὶρ ἄγνωστος ἥπλωσε περὶ ἡμᾶς καταγάλανον ἀερώδη πέπλον, ὅστις ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ μᾶς ἐπεκάλυψε μετ᾽ ὀλίγον ὡς νύξ. Κ᾽ ἐχάσαμεν πλέον τοὺς χρυσοῦς λοφίσκους τοῦ Ἅη-Στράτη μὲ τὰ κλιμακωτὰ ἀγρίδιά του καὶ τῆς εὔμορφαις ἀκρογιαλιαίς του.

Τὸ πᾶν ἐβυθίσθη μετ᾽ ὀλίγον εἰς σκοτίαν. Σκοτίαν ποῦ τὴν αἰσθάνεσαι γύρω σου συνθλίβουσάν σε ὡς οἱ ὄχλοι τὸν Κύριον. Σκοτίαν ζωντανὴν, ὑγρὰν σκοτίαν, τοῦ πελάγους σκοτίαν. Λεπτὴ ἀρωματώδης δρόσος ἐπιπλέει πανταχοῦ τῆς θαλάσσης, ἧς ὁ γλυκὺς ψίθυρος συγχέεται πρὸς τὸν μαλακὸν θροῦν τῆς πλεούσης σκούνας, μεταξωτῆς ἐσθῆτος σύρσιμον διεγερτικόν.

Ἀλλὰ προχωρούσης τῆς νυκτὸς ἀκούεται πέραν ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ ἀοράτου πόντου θορυβώδης αὔρα, ὡς νὰ σείωνται πρὸς δυσμὰς ἀθέατα δάση ὑπὸ στυγνοῦ μαΐστρου, βοΐζοντος ὑποκώφως λέγεις καὶκατέρχεται χείμαρρος ἀφανὴς ἀπὸ ὑψωμάτων. Προαγγέλλεται νυκτερινὸν μελτέμι. Βίαιος ἄνεμος ποῦ παίρνει τὰ μεσάνυκτα. Ὑπὸ τὰς ἀστρολαμπὰς διακρίνομεν τὰς ῥυτιδώσεις τοῦ πελάγους ὡς πτυχὰς ἡπλωμένης ὀθόνης. Ὁ πλοίαρχος στηρίζει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς ὀσφύος ὡς Αἰνήτικη λάγηνος, βλέπων σύννους πρὸς τὰ ἱστία, διατάσσει τοὺς ναύτας, μόλις ἀποδειπνήσαντας νὰ στερεώσωσιν αὐτὰ τεζάροντες μανδάρια καὶ μπράτσα, ὅπως εὑρεθῶμεν ἕτοιμοι εἰς ὑποδοχὴν τοῦ ἐπερχομένου ἀνέμου, ἀποστείλαντος ἤδη τὰς προφυλακάς του, μερικὰ φουσκωμένα κύματα.

— Νέτα κάργο!

— Ἄλλα μπρούλια!

Καὶ ἰδοὺ αἰφνίδιαι ῥιπαὶ καταφθάσασαι προσπίπτουσιν ἐπὶ τῶν ἱστίων, ἅτινα τινάσσονται κυματοειδῶς ἐν ἠχηροῖς πλαταγισμοῖς, ὡς νὰ προσέκρουσαν ἐπ᾽ αὐτῶν ἀγέλαι πτηνῶν νυκτοβίων καὶ κτυπῶσι τὰς πτέρυγάς των. Τέλος κολποῦνται ἐν κραδασμοῖς καὶ παλμικαῖς κινήσεσι τοῦ σκάφους, ὅπερ μετὰ στεναγμὸν ἰσχυρὸν ἀνεκινήθη αἴφνης—ἐξηπλωμένον ὅλην τὴν ἡμέραν 'ς τὴν λιακάδα—καὶ ὡς προσωθηθὲν ἐρρίφθη ἀκούσιον εἰς τὴν ἀνοιγεῖσαν ὁδόν.

Μ. ΣΙΓΑΛΑΣ

(Ὁ ἐκγυμνάσας τοὺς διδάξαντας τὴν Ἠλέκτραν ἐρασιτέχνας)

Μ. ΖΩΡΑΣ

(ὁ βραβευθεὶς δραματικὸς συγγραφεὺς κατὰ τὸν Λασσάνειον διαγωνισμὸν)

— Τὰ φανάρια σου!

Προστάσσει τὸν παῖδα ὁ πλοίαρχος, ἐπιβλέπων τοὺς ἐπὶ τῶν πλευρῶν μεγάλους τοῦ πλοῦ φανοὺς, ἐξέχοντας ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὡς δύο μεγάλα ὄμματα ἀλλοιθόρου τέρατος, πράσινον καὶ ἐρυθρόν.

Καὶ ἰδοὺ θρῆνοι ἀντηχοῦσιν ἀπὸ τοῦ ὕψους καὶ τῶν κορζετῶν, θρῆνοι ἅρπας καὶ λύρας. Ὀδυρμοὶ καὶ γόοι αὐλοῦ φρυγικοῦ, τὸ φρύγιον αὐλοῦντος. Μέλος νεκρώσιμον ἀοράτων πνευμάτων, ἐν νυκτίαις φοβεραῖς ὥραις ἐπικαθησάντων, θαρρεῖς, ἐπὶ τῶν ἀκροτάτων τῆς νεὼς καὶ θρηνούντων ἐν ἰαχῇ τοῦ ἐρήμου πελάγους.

Ἀθέατα τελώνια, κρεμάμενα ἀπὸ τῶν πολυσχιδῶν σχοινίων τῶν ἀρμένων, ἀρχίζουν νὰ παίζουν τραγούδια τρελλὰ, τραγούδια μέθης, ἀποκρηᾶς τραγούδια, τραγούδια χοροῦ, ζωῆς τραγούδια, θανάτου τραγούδια. Ἀνακατωμένα, σκοτεινὰ τραγούδια. Μοιρολογοῦν γυναῖκες ἐπὶ νεκρῷ, κ᾽ ἐξαίφνης ὡς ἴδιαι καγχάζουν ὡς Βάκχαι. Τώρα ἀλαλάζουν τοῦρκοι ἐν ἐφόδῳ, τώρα ψαλμῳδοῦν ψάλται κηδεύοντες. Ἀπὸ τὰ σκολιὰ ἐξάρτια, ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ παταράτσα, ἀπὸ τὰ χιαστῶς συμπλεκόμενα μαντάρια, πανταχόθεν ἀντηχοῦσιν οἱ θρῆνοι καὶ οἱ γέλωτες, ταχύπτεροι τοῦ μελτεμίου ἀπόστολοι, τὸ ὁποῖον κατόπιν των νά το, ἀφρίζει, ὠρύεται, μυκᾶται. Ἐνίοτε κόρη καταμόναχη τραγουδῆ, θαρρεῖς, ἐπάνω εἰς τὸν ὑψηλὸν κόντραν, κόρη, τὸν ταξειδεύοντα μνηστῆρα ὀνειροπολοῦσα. Κατόπιν μήτηρ κλαίει τὸ παιδάκι της μέσα εἰς ταῖς γάμπιαις τυλιγμένη, ἀόρατος. Στιγμάς τινας ἐξέχει ὀξύτατος ὁ ἦχος τῆς γλυκυτάτης φλογέρας, ἐπάνω εἰς τὸ πανύψηλον φλέσι, ὡς νεαροῦ βοσκοῦ κελάειδημα ἀπὸ τοῦ ὕψους ὄρους. Μετὰ δέους ἐπαίρω τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὰ ἱστία, ὅθεν ὁ ἄνεμος διὰ τῶν ποικίλων ὀπῶν τοῦ ἐξαρτισμοῦ εἰσχωρεῖ ιν βιαίως, συρίζει. Συρίζει πενθίμως, συρίζει ὀξέως, συρίζει γοερῶς. Τώρα μὲν ἀκούω τὰς στοναχὰς τοῦ σφαζομένου Ἀγαμέμνονος· τώρα δὲ τὸν γόον τοῦ αὐτοκτονοῦντος Αἴαντος καὶ αὖθις τοὺς ὀλολυγμοὺς τῆς Ἠλέκτρας· καὶ νῦν τὸν κλαυθμὸν τὸν ἀκατάσχετον τοῦ Πέτρου, καὶ πάλιν τῆς Μαγδαλινῆς τοὺς λυγμούς. Περιβαλλόμεθα πάντοθεν ὑπὸ τῆς σκοτίας καὶ κατευθυνόμεθα εἰς ἀδιόρατον σκότος. Ἡ πυξὶς μόνη μᾶς ὁδηγεῖ, καὶ τῶν ἄστρων ἡ τρέμουσα φεγγοβολή.

Ὁ κόντρας κτυπᾷ, διπλούμενος ἐν ἑαυτῷ, ὑπ᾽ ἀντιθέτων ῥιπῶν συγκρουόμενος, ὡς ἀετὸς, πληγωμένος θανασίμως Τὸ φλέσι κρούεται ὡς τύμπανον παρατάξεως. Ἡ τρικυμία μυκᾶται ἤδη, φωνάζει, ἀκούεται, βρυχᾶται μακρὰν ὡς βοὴ λεόντων καὶ τίγρεων ἁμιλλωμένων ἐν διαύλῳ καὶ δολίχῳ. Πυρκαϊὰ ἀθέατος καὶ φθάνουσιν οἱ κροταλισμοὶ τῶν φλογῶν της. Τὰ κύματα πλακόνουν, ἐπλάκωσαν.

— Μάϊνα φλέσι! Μάϊνα κόντρα!

Εἶνε τὰ λεπτοφυέστερα, οὕτως εἰπεῖν, τῶν ἱστίων κ᾽ ἐν τῇ εἰσβολῇ τοῦ ἀνέμου πρῶτα-πρῶτα καταβιβάζονται, τὰ μονάκριβα παιδάκια τῆς Σκούνας νὰ μὴ πέσουν ἀπὸ τόσον ὕψος.

Οἱ ναῦται, παλαισταὶ ἕτοιμοι, ἵστανται παρὰ τὰ μαντάρια μὲ τὸ τσιγάρο στὸ στόμα, ἀνασκουμπωμένοι.

Ἡ σκοῦνα τραντάζεται ἐγείρουσα ὑπερηφάνως τὴν πρῷράν της, λέων, ἀνατινάσσων βασιλικῶς τὴν χαίτην του, τίγρις, τρίζουσα τοὺς ὀδόντας της, ὡς νὰ λέγῃ:

— Ἐδῶ εἶμαι!

Βρυχᾶται τὸ πέλαγος, σφυρίζει ἡ σκοῦνα, τρίζουν τἄρμενα. Οἱ ναῦται ἀνασκουμπόνονται ὁλοένα.

Ἡ μάχη ἀρχίζει.

Κῦμα ἕν, ὄγκος μολύβδινος, ἀκτινοβολῶν ὑπὸ τὴν ἀστροφεγγιὰν ἀποτρόπαιον ἀκτινοβολίαν, θραύεταικατὰ τῆς χυτῆς μάσκας ἐν πλαταγισμῷ, περιλούει τ᾽ ἀκροστόλια κ᾽ εἰσβάλλει εἰς τὴν πρῷραν ἐν ἀφρῷ διασυρίζον ὡς σβεννυμένη ἀνθρακιά.

— Νὰ κολυμπήσῃ κομμάτι ἡ Ἀλαφίνα! ἀκούεται ἀπὸ τῆς πρύμνης ὁ πλοίαρχος, ἐνθαρρύνων μετὰ μειδιάματος τοὺς ναύτας, βαρυθύμους, διότι θὰ ἔχωσιν ἀγρυπνίαν ἀπόψε.

Τὸ κατάστρωμα μέχρι τῆς ὑψηλῆς πρύμνης εἶνε διάβροχον. Οἱ ναῦται γυμνοκνήμιδες, ἵστανται εἰς τὰς θέσειςτων, βρεχόμενοι μέχρι ἀστραγάλων. Τὰ κύματα εἰσρέουσιν ἀδιακόπως ὡς ποταμὸς ἀφρίζων κ᾽ ἐκρέουσιν ἀπὸ τ᾽ ἀνοικτὰ πορτέλλα. Θαρρεῖς καὶ τὸ ἥμισυ σκάφος πλέει ὑπὸ τὴν θάλασσαν.

Τὸ πέλαγος ἐφούσκωσε πλέον, ὑψωθὲν ὑπεράνω ἡμῶν ἐπιφόβως, ἀλλ᾽ ἡ σκοῦνα, γυρμένη πρὸς τὴν δεξιὰν πλευρὰν, — μούρα ἀριστερὰ — ὡς τυφλὴ εἰσχωρεῖ ἰαμελίζουσα εἰς δύο κραταιῶς τοὺς ἀτελευτήτους ὄγκους, τοὺς ὁποίους τὸ πέλαγος σωρεύει κατ᾽ αὐτῆς τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον. Θαλάσσιον τέρας ἡ σκοῦνα, λυσσωδῶς καταπατεῖ ὑπὸ τὴν τρόπιν της τὰ ὀγκώδη κύματα, καὶ τὰ δίνει, μωρὲ 'γέμου, λοξοδρομοῦσα πρὸς ἀνατολὰς, ἐν τριγμῷ τῶν ἱστῶν καὶ συριγμῷ τῶν καρχησίων, ἐν ᾧ ὄπισθέν μας ἀλαλαγμὸς καὶ βοὴ καὶ σύγχυσις καὶ σκοτία καὶ συμπλοκαὶ κυμάτων καὶ ὀλοφυρμοὶ, ἐφ᾽ ὧν πένθιμοι ἀκτῖνες προσπίπτουσιν, ἀκτῖνες πράσινοι καὶ ἐρυθραὶ, τὸ φῶς τῶν φανῶν τῆς γραμμῆς.

Τὰ κύματα διωκόμενα μᾶς φθάνουν· καὶ βλέπομεν τὰς θραυομένας κορυφάς των ὡς στόματα ἀφρίζοντα ἐκ τῆς ὀργῆς, φαγρίζοντα, μὲ στίλβοντας λευκοὺς ὀδόντας. Ἔρχονται ἀπὸ τὸ σκότος καὶ χάνονται εἰς τὸ σκότος. Λόχοι μὲ πυκνὰς ἀργυρᾶς λόγχας ἀπαστραπτούσαςεἰς τὴν φωτοβολίαν τῶν ἄστρων, λόχοι λευκάσπιδες, πίπτοντες γενναίως ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ πεδίου, πλὴν πάραυτα ἀντικαθιστάμενοι ὑπὸ τῶν ἑτοίμων ἐφεδρειῶν. Τέρατα ἄγνωστα μὲ ἀργυρόξανθον φαεινὸν τρίχωμα εἰς τὴν κυρτὴν των ράχιν.

— Νὰ κολυμπήσῃ κομμάτι ἡ Ἀλαφίνα!

Ἐπαναλαμβάνει πάλιν, ἐνισχύων, ὁ πλοίαρχος· καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν ἔφηβον, εὑρεθέντα παλινεὶς τὴν πηδαλιουχίαν, νουθετεῖ ἠρέμα:

— Πρόσεχε, παιδί μου, πρόσεχε!

Καὶ ἵσταται ἐκεῖ ἐπάνω μὲ τὸ εὐρέως κολπούμενον ὑποκάμισόν του, ἀρχηγὸς, διευθύνων ἐκεῖθεν τὴν συμπλοκήν.

(ἀκολουθεῖ)

ΑΝΟΙΞΙΣ

(Εἰκὼν Ἰακωβίδου)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΩΝ

Πολλάκις θὰ σᾶς ἐγεννήθη, ἐρατειναὶ ἀναγνώστριαι, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ μάθετε ποῖος πρῶτος ἐφεῦρε τὰ μικρὰ αὐτὰ κανονικὰ χαρτόνια τὰ ὁποῖα σήμερον παίζουν τοσοῦτον σπουδαῖον ῥόλον. Καὶ ὅταν παρατηρήσητε τὸν τίτλον τοῦ ἄρθρου μου θὰ ἐπιθυμήσητε νὰ τὸ ἀναγνώσητε ὅπως μάθητε ποῖος εἶναι ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ὅστις πρῶτος ἐσκέφθη νὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ.

Καὶ ὅμως δυστυχῶς οὔτε ἐδῶ δὲν θὰ τὸν μάθετε.

Πόσαι καὶ πόσαι ἐφευρέσεις ζῶσι μέχρι τῆς σήμερον, χωρὶς ὅμως νὰ ἦναι γνωστοὶ οἱ ἐφευρέται των. Φαίνεται ὅτι ἡ τύχη τοὺς καταδιώκει καὶ τοὺς καταδικάζει εἰς τὴν λήθην Καὶ οὕτω ἀγνοοῦμεν τίς πρῶτος ἐφεῦρε τὰ... μακαρόνια, τὰ μανσὸν, τὰ γάντια, τὴν σοῦπαν καὶ τόσα ἄλλα. Καὶ ἐνῷ ἡδονικῶς ῥοφῶμεν τὸ κύπελλον τοῦ καφὲ ἀγνοοῦμεν τίς ἦτο ὁ ἔξυπνος ἐκεῖνος ὅστις πρῶτος ἐσκέφθη ὅτι

Η ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

(ἐν τῷ ναῷ τῆς Μητροπόλεως)

οἱ μικροὶ ἐκεῖνοι κόκκοι ψηνόμενοι, ἀλεθόμενοι καὶ βραζόμενοι δύνανται νὰ παραγάγωσι τοσοῦτον εὔχυμον ποτόν.

Ἀλλ' ἄς μὴ φεύγωμεν ἀπὸ τὸ θέμα μας.

Τὰ ἀρχαιότερα ἐπισκεπτήρια ἅτινα μέχρις ἡμῶν ἐσώθησαν φθάνουσι πέραν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ἐνετίας φαίνονται μερικὰ ἐπισκεπτήρια πολυτελῶς στολισμένα· ἀνήκουσιν εἰς τοὺς πατρικίους τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ἐνετικῆς Δημοκρατίας.

Ἐπειδὴ ἡ ξηρὰ ἀναγραφὴ ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου τοῦ ὀνόματος καὶ μόνον ἐφαίνετο εἰς τοὺς λιθογράφους ἄτεχνος καὶ ἐπειδὴ ἤθελον νὰ δείξωσι τὸ καλλιτεχνικόν των γοῦστο διὰ τοῦτο ἐκόσμουν τὰ ἐπισκεπτήρια μὲ διάφορα σχεδιαγραφήματα εἰς τὰ ἄκρα καὶ ἐπλήρουν τὸ κενὸν αὐτῶν μέρος μὲ ἀλληγορικὰς εἰκόνας ὁμοίας μὲ ἐκείνας τὰς ὁποίας συνηθίζουν εἰς τὰ διὰ τὴν ἐρωτικὴν ἀλληλογραφίαν σχετικὰ χαρτιά.

Καὶ βλέπομεν καὶ διάφορα Μουσεῖα τῆς Εὐρώπης εἰς ἐπισκεπτήρια τοῦ παρελθόντος αἰῶνος περιστερὰς πετώσας μεταξὺ τῶν λέξεων, ἀλλοῦ μίαν καρδίαν τρυπημένην ἀπὸ ἓν βέλος καὶ ἀλλοῦ θεότητα τοῦ Ὀλύμπου αἵτινες ἤρχοντο ὅπως στολίσωσι τὸ ὄνομα τοῦ χυδαίου ἀστοῦ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Δὲν κατενοήθη ἀκόμη ἐντελῶς καὶ δὲν ἐξήρθη ἀρκούντως ἡ σπουδαιότης τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον τρεῖς φιλότεχνοι ἐξετέλεσαν ἀθορύβως καὶ κυρίως δὲν κατεδείχθη εἰς τὸ κοινὸν τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέον μέγα δίδαγμα.

Ἡ ὕπαρξις ἐτησίας καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως ἐν Ἀθήναις συγκεντρώνει τὴν ὅλην σχεδὸν καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν τὴν γενομένην ἐν Ἑλλάδι· θερμαίνει τὸν ἔρωτα τῶν νέων καλλιτεχνῶν, διδάσκει διὰ τῶν εἰκόνων τῶν μεγάλων ὁμοφύλων ζωγράφων· ἑλκύει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ κοινοῦ πρὸς τὰς τέχνας· διαπλάττει συγχρόνως καὶ τὴν καλαισθησίαν αὐτοῦ· ἐξυπηρετεῖ ἄριστα τὸ συμφέρον πάντων τῶν καλλιτεχνῶν. Οὕτω οἱ τρεῖς ἱδρυταὶ ἁπλῶς ἀφελῶς καὶ ἀθορύβως ἐξησφάλισαν τὴν ὕπαρξιν, τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ζωγραφικῆς ἐν Ἑλλάδι, τὸ μέλλον, ἑνὸς ὁλοκλήρου κλάδου.

* * *

Φαντασθῆτε τώρα τί θὰ συνέβαινε ἐάν τις ἔρριπτε τὴν ἰδέαν ἱδρύσεως τοιαύτης ἐκθέσεως καὶ προεκάλει θόρυβον διὰ τοῦ τύπου. Τί κραυγαὶ καὶ θόρυβοι καὶ ἐπικλήσεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, πρὸς τοὺς σοφούς, τί συστάσεις ἐπιτροπῶν σεβαρωτάτων καὶ πολυμελεστάτων, τί ἀναζήτησις αἰφνιδίων εἰδικῶν, τί σπατάλη σοφίας πρὸς ἐξιστόρησιν τοῦ τί γίνεται ἀνὰ τὰ δύο ἡμισφαίρια, τί χρῆμα θὰ ἐζητεῖτο πρὸς οἰκοδομὴν καλλιμαρμάρου μεγάρου ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, τί ταραχὴ ἐκ τῆς ἀφυπνίσεως τῶν πολυμόρφων ποταπῶν συμφερόντων καὶ τί συζητήσεις θὰ συνεκλόνουν τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ζαχαράτου. Τὸ ἀποτέλεσμα μόνον θὰ ἦτο διάφορον, διότι θὰ ἐπήρχετο ὅπως πάντοτε ἡ τελεία ἐξάντλησις καὶ ἀποθάρρυνσις καὶ ἀηδία πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔργου καὶ ἡ βεβαία δημιουργία ἑνὸς ἔτι τερατουργήματος.

* * *

Καὶ ἐδῶ ἔγκειται τὸ σπουδαῖον δίδαγμα. Θὰ ἐπεθυμοῦμεν μὲ μυριόφωνον κραυγὴν νὰ βροντοφωνήσωμεν πρὸς τοὺς κρεμαμένους ἀπὸ τῶν καθισμάτων τῶν καφενείων νέους, τοὺς χαύνους, τοὺς ἀφήνοντας νεκρὰς πολυτίμους δυνάμεις, τοὺς σπαταλῶντας νεότητα πλήρη σφρίγους εἰς βλακώδεις συζητήσεις καὶ βλακωδεστέρας ἐπικρίσεις τῶν πάντων, καὶ διατελοῦντας ἐν ἀεργίᾳ : μεταβῆτε νὰ ἴδετε τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι δὲν εἶναι φαινόμενα ἐξαιρετικά· ἐρωτήσατε αὐτοὺς πῶς εἰργάσθησαν διὰ νὰ κατορθώσουν ὅ,τι κατόρθωσαν· τί μέσα διέθεσαν· τί ἐμπόδια εὗρον καὶ θὰ πεισθῆτε ὅτι οὔτε κἂν ἐνθυμοῦνται τοὺς εὐχαρίστως καταβληθέντας κόπους πρὸ τῆς ἠθικῆς εὐχαριστήσεως ἣν αἰσθάνονται, πλήρεις θάρρους καὶ δυνάμεως διὰ μέλλουσαν ἐργασίαν. Ἐρωτήσατε αὐτοὺς διὰ νὰ διδαχθῆτε καὶ πεισθῆτε ἐκ τῶν ἁπτῶν γεγονότων ὅτι οὐδὲν ἐμπόδιον ὑπάρχει πρὸς δημιουργίαν οἱουδήποτε ἔργου ἐκτὸς πάσης Κυβερνητικῆς ἀναμίξεως. Θέλησις μόνον ἀπαιτεῖται καὶ μόνον ἡ θέλησις ἀρκεῖ διὰ νὰ κατανικήσῃ καὶ ἐμπόδια ἐὰν ὑπάρχουν, ν' ἀναπληρώσῃ ἐλλείψεις, νὰ φέρῃ εἰς πέρας καὶ τὸ δυσκολώτατον τῶν ἔργων. Εἰς τόπον ἔνθα τὰ πάντα εἶνε ἀδημιούργητα καὶ ἀνεκμετάλλευτα, εἰς τόπον ἔνθα τὸ ἄτομον ἔχει τόσην ἰσχὺν καὶ τόσα χαρίσματα τὰ πάντα δύνανται νὰ συντελεσθῶσι διὰ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. — Ὁ τύπος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ στραφῆ ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἐνθαρρύνων καὶ καθοδηγῶν αὐτὴν ἀντὶ νὰ κατατρίβεται εἰς ματαίας πολιτικὰς διαμάχας καὶ συζητήσεις.

* * *

ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΝ

Ἐξ ὅλων τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων μόνον ὁ κ. Ράλλης ἐνόησε τὴν ποίησιν καὶ τὴν καλλιτεχνίαν ἣν ἐγκλείουν οἱ ναοί μας καὶ κατέστη εἰδικώτατος δι' ἁβροτάτων ἀριστοτεχνημάτων ἀναδεικνύων τὸ ὡραῖον ἐν τῇ θρησκείᾳ. Εἶνε λυπηρὸν ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῶν ζωγράφων μας ἐνεπνεύσθη ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς θρησκευτικῆς τέχνης εἴτε πρὸς ἀναπαράστασιν τόσων ὡραίων καὶ ποιητικωτάτων θεμάτων ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν τῶν ναῶν, εἴτε πρὸς ἀπόπειραν ἀναγεννήσεως τῆς θρησκευτικῆς τέχνης.

Ἂν καὶ ἡ ἔλλειψις ἐμπνεύσεως ἐκ τῆς θρησκείας δεικνύει τὴν χαρακτηριστικὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἕλληνος ὃν οὐδέποτε ὑπεδούλωσε τὸ δόγμα ἐν τούτοις ἡ παντελὴς ἀπουσία εἰκόνων τοιούτου εἴδους ἀποδεικνύει μεγαλητέραν ἔλλειψιν καλαισθησίας καὶ ἐντελῆ ἔλλειψιν ἐθνισμοῦ.

Εἶναι καιρὸς οἱ νέοι καλλιτέχναι νὰ στρέψουν τὴν προσοχήν των καὶ πρὸς τὴν Βυζαντινὴν τέχνην, νὰ σκεφθοῦν ὅτι ἔχουν ἐνώπιόν των εὐρύτατον στάδιον καλλιτεχνικῆς ἐργασίας ἐντελῶς ἀνεκμετάλλευτον, καὶ ἂν ὄχι ἐξ ἄλλων λόγων ἀλλ' ἐξ ἰδίου καὶ μεγίστου συμφέροντος. Ἡ διακόσμησις τῶν ναῶν δι' εἰκόνων ἀναμένει ἀκόμη τοὺς ἀληθεῖς ζωγράφους. Ὁ δὲ μέλλων νὰ τραπῇ τοιαύτην ὁδὸν ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον προτέρημα ὅτι ἔχει πρὸ αὐτοῦ πάμπολλα καὶ ἄριστα πρότυπα τῆς Βυζαντινῆς τέχνης ὡς ἀσφαλῆ ὁδηγὸν πρὸς δημιουργίαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον Νεοχριστιανικῆς τέχνης καθαρῶς Ἑλληνικῆς. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δέον οἱ καλλιτέχναι νὰ διαφυλάττουν τὴν ψυχήν των καὶ νὰ διατηροῦν θερμότατον καὶ ἁγνότατον τὸ αἴσθημα τοῦ Ἐθνισμοῦ των ὅπως ἀποδεικνύει καὶ διδάσκει διὰ τῶν εἰκόνων του ὁ μακρὰν ἐν τούτοις τῆς πατρίδος του ζῶν διαπρεπὴς καλλλιτέχνης.

* * *

ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΝ

Ἐπίσης χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἔλλειψις πάσης ἐμπνεύσεως τῶν ζωγράφων μας ἐκ τῆς φιλολογίας καὶ τῆς ἱστορίας λέγουσα περιφανῶς ὅτι ἡ ζωγραφική μας εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τῆς στενῆς μιμήσεως τῆς φύσεως καὶ τοῦ περὶ ἡμᾶς πραγματικοῦ κόσμου μὴ τολμῶσα ἀκόμη νὰ ἀτενίσῃ ὑψηλοτέρους ὁρίζοντας ἐμπνεύσεως ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἀνωτέρας διανοητικῆς μορφώσεως.

Τοῦτο δὲν λέγομεν διὰ νὰ μειώσωμεν τὴν ἀξίαν τῶν ζωγράφων μας τοὐναντίον φρονοῦμεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἣν ἀκολουθοῦν εἶναι ὀρθοτάτη καὶ ἀσφαλὴς σύμφωνος ἄλλως τε πρὸς τὴν ὅλην ἀνάπτυξιν τοῦ Ἔθνους. Ἀλλ' ἴσως εἶναι καιρὸς ν' ἀρχίσῃ καὶ ἀνωτέρα τις μόρφωσις τῶν καλλιτεχνῶν μας ἵνα προπαρασκευασθῇ ἡ εἰς τὸ μέλλον ἐμφάνισις ἔργων σπουδαιοτέρων.

Ἕτερος περιφανὴς καλλιτέχνης διαμένων μακρὰν τῆς πατρίδος—ὁ Γύζης—μὲ τὴν ἀκραιφνεστάτην Ἑλληνικὴν ψυχήν του δίδει τὸ παράδειγμα μὲ τὴν ἰσχυροτάτην καὶ ἐξαισίαν ἔμπνευσίν του ἐκ τῶν στίχων τοῦ Σολωμοῦ. Καὶ ἡ «Δόξα» του ἵσταται ἐν μέσῳ τῆς Ἐκθέσεως μοναδικὴ ἔμπνευσις ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς φιλολογίας παράγουσα τὴν μόνην ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν ἐξ ὅλων τῶν ἔργων, ὡς ὁ ὁδηγὸς ἀστὴρ φωτίζων εὐρύτατον ὁρίζοντα διὰ τὴν ζωγραφικήν μας.

Καὶ ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον νὰ ἴδωμεν τινὰ ἐκ τῶν ἀρίστων κατ' ἀρχὰς ζωγράφων μας τολμῶντα ἐκτέλεσιν ἐμπνεύσεων παρομοίων, κατανικῶντα τὴν μετριοφροσύνην, καὶ τοὺς δισταγμοὺς χάριν τῆς ἰδέας χάριν τῆς ἀνυψώσεως τῆς ζωγραφικῆς μας εἰς τὴν πρέπουσαν περιωπήν.

Νεοέλλην

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

— Ὦ ! τί ἀπόκρυφος μαγεία ἑνὸς ξεχωριστοῦ κόσμου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμβαίνω ὡς προνομιοῦχος.

Ὦ ! ποία μυστικὴ ἀπόλαυσις, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι ὁλάκερην, ἡ ὁποία καὶ μόνη εἶνε ἰδική μου, ἀποκλειστικῶς ἰδική μου.

Διὰ τοιαύτας μυστικὰς ἀπολαύσεις δὲν τρελλαίνεσθε καὶ σεῖς ;

Καὶ ἐξηκολούθησεν ὁ ἀγαπητός μου.

— Δὲν ζητεῖτε ὅλοι σας, ὅταν εὐτυχῆτε τὴν σιλιγγὴν ἐρημίαν ;

Δὲν ζητεῖτε φωλεὰς κρυμμένας μέσα εἰς πυκνὰ φυλλώματα διὰ τὰ ἄρρητα θέλγητρα τῆς ζωῆς ;

Δὲν σᾶς ἀρέσει μυστικὰ νὰ ψυθιρίζετε τὸν ἔρωτά σας;

Καὶ ἐξηκολούθησε πάλιν.

— Ἀλλὰ τώρα, σεῖς οἱ αἰσθανόμενοι—καὶ ποῖος ἐξαιρεῖται ;—καὶ σεῖς οἱ καταλαμβάνοντες τὴν ἀμίλητην γλῶσσαν τοῦ Σύμπαντος καὶ οἱ ἐννοοῦντες τῶν λιθίνων Σφιγγῶν τὰ νοήματα, ἐλᾶτε νὰ σᾶς εἴπω τὸ μυστικὸν τραγοῦδι τῆς ζωῆς.

Καὶ θὰ ἀκούσητε τὸ γλυκὺ ᾆσμα ἀδιάκοπον καὶ αἰώνιον νὰ ὑπορρέῃ ἥσυχον καὶ γαργαλιστικὸν κάτω ἀπὸ τὸν θόρυβον τὸν χυδαῖον, κάτω ἀπὸ τοὺς βιωτικοὺς ἀγῶνας, κάτω ἀπὸ τὰς κραυγὰς τῆς δυστυχίας.

* * *

Καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ ἐπάνω.

Τὰ λείψανα τῆς Δόξης τῶν αἰώνων, οἱ στύλοι τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ ὡραίου Παρθενῶνος, στέκονται, καθὼς πάντα, ἱερώτατα σύμβολα τῆς καθαρᾶς ἰδέας

Κοκκινωποὶ καθὼς εἶνε, χρυσίζουν τώρα ἀπὸ τὰ τριανταφυλλένια φιλήματα, τὰ ὁποῖα στέλλει ἐπάνω τους, τοῦ δελινοῦ τὸ λιγοψύχημα.

Καὶ φαίνονται οἱ ἀπαράμιλλοι στύλοι ἐμπροστὰ ἀπὸ τὸν τοῖχον τοῦ ναοῦ, τὸν ὁποῖον σκοτεινιάζουν αἱ σκιαί των, ὡς ὁλόχρυσα τρόπαια καὶ λάμπουν μὲ μίαν λάμψιν ἀθάνατον.

Καὶ εἶπε πάλιν ὁ ἀγαπητός μου.

— Ἐκεῖ ἐπάνω, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου τοῦ ἐκλεκτοῦ, τὸ καύχημα εἶνε τῶν υἱῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐκεῖ ἐπάνω ἡ ἀνακούφισις εἶνε τῆς δυσφορούσης ἀνθρωπότητος, ἐκεῖ τὰ δύσλυτα τοῦ κόσμου αἰνίγματα μὲ θείαν ἁπλότητα λάμπουσιν ὅλα.

Ἐκεῖ ἐὰν δὲν θεοποιῆται ὁ προσκυνητής, βεβαίως ὅμως φιλεῖ εἰς τὰ ἀρχαῖα καὶ εὔγραμμα μάρμαρα ὁλάκερην καὶ αὐτοτελῆ τὴν ἰδέαν τῆς θειότητος.

* * *

Καὶ κάτω ;

— Ὦ ! κύτταξε συμπαθῶς τὴν περικλεῆ πόλιν.

Καθὼς τὸ σβυνόμενον τῆς κόρης χαμόγελον, ὅταν εἰς τὸ παρθενικὸν μέτωπόν της θεσπέσια λουλουδίζουν ὄνειρατα, σὰν τὸ ἀπομύζημα τῶν μελιτοφόρων ἀνθέων, εἶνε γλυκύτατον καὶ μαγευτικὸν τὸ τριγύρω θέαμα.

Πορφυρονέφελον Ἡλίου βασίλεμμα τὰς Ἀθήνας τώρα εὐμορφαίνει θαυμασίως.

Δὲν λάμπτει ἀστραπτερὰ τὴν ὥραν αὐτὴν ὁ οὐρανός. Ἀλλ' ἔχει ὅμως τὸ ἀπαλόχρωμον ἐκεῖνο φώτισμα, ποῦ σταλάζει, σταλάζει πάντα εἰς ταῖς ἀθαπαμμέναις καρδούλαις ὅλην τὴν ἀνατριχιαστὴν εὐφροσύνην τῆς σιγοκύμαντης ζωῆς.

— Ὦ ! κύτταξε συμπαθῶς τὴν περικλεῆ πόλιν.

Κύττα πῶς παρέρχονται οἱ χρόνοι καὶ οἱ αἰῶνες, παρέρχονται ροχθοῦντες καὶ κυλιόμενοι ἀκατάπαυτα κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν τῆς ἀθανάτου ἰδέας.

Καὶ ἔζησαν κάποτε καὶ ζοῦν τώρα, μαζῆ μὲ τὸν θάνατον καὶ τὴν λαχτάραν καὶ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν χαρὰν καὶ τὰ μυρολόγια καὶ τοὺς εὐθύμους χοροὺς καὶ τῆς ἀπελπισίας τὰς κραυγὰς καὶ φεύγουν γενεαὶ καὶ γενεαὶ κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν τῆς ἀθανάτου ἰδέας.

* * *

Αἱ καπνοδόχοι ἀνέδιδον — λαχταρᾷς, ὦ πολυπλάγκτε Ὀδυσσεῦ ; — τολύπας καπνοῦ βραδύτατα αἰρομένου ὑψηλά, περιπαθῶς κυλιομένου εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς αἰθερίας αὔρας.

Τὰ παλάτια καὶ τὰ χαμόσπητα συμμαζευμένα καὶ συγχεόμενα τώρα καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν μέσα εἰς τὴν ἀμφιλύκην τῆς σκιώδους ἑσπέρας ἔλαμπον ἀπὸ τὸ εἰρηναῖον φῶς τῶν ὁμοστέγων ἀνθρώπων.

Μία ἐρυθρομέλαινα σκιά, γεμάτη ἀπὸ χαῦνα ὄνειρα, ἐπεπόλαζεν ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἥσυχην πόλιν, ἀναμέσον αὐτῆς καὶ τοῦ γλαυκίζοντος οὐρανοῦ.

Καὶ τὴν ὥραν αὐτὴν κατὰ τὴν ὁποίαν μόλις ἐφαίνετο ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ἐκλεκτοῦ βράχου ἡ ἀόριστος διαγραφὴ τῶν ἀρχαίων ἐρειπίων, κατὰ τὴν ὁποίαν διαπλάτος ἡ καρδία ἀνοίγεται εἰς τὴν εἴσροὴν τῶν μυστικῶν πόθων, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ φαντασία, ἰσοζυγίζῃ εἰς τὸ μέγα κενὸν τὰ πτερά της καὶ βλέπει ἔκπληκτος τὸ ἐπίγειον θαῦμα ἐκείνην τὴν ὥραν κάτω ἀπὸ τὴν περικλεῆ πόλιν τὴν ὁποίαν ἐβλέπομεν συμπαθῶς μαγευμένοι ἐνωτιζόμεθα τὸ μυστικὸν καὶ γλυκὺ τραγοῦδι τῆς ζωῆς ἀδιάκοπον καὶ αἰώνιον νὰ ὑπορρέῃ σιγαλὸν καὶ γαργαλιστικὸν καὶ φιλάνθρωπον.

Καὶ μοῦ εἶπεν ἔνθους ὁ ἀγαπητός μου.

— Τὸ αἰσθάνεσαι, ὦ φίλε, τὸ αἰώνιον ᾆσμα τῆς καρδίας μας ;

Σ. Ράπτης.

Η ΦΘΙΣΙΣ ΚΑΙ Η ΣΚΟΝΗ

Ὁ Σχίτσερ διηγεῖται ὅτι εὑρισκόμενος εἰς Βιέννην ἐν τῷ χημείῳ τοῦ Βαϊχελμπάουμ ἐζήτησε νὰ τοῦ φέρουν σταφυλήν. Ἦτο γεμάτη σκόνην καὶ ἀφοῦ τὴν ἔπλυνεν ἔδωσε τὸ ὕδωρ αὐτὸ εἰς 3 χοιρίδια τὰ ὁποῖα ἀπέθανον κατόπιν ἐκ φυματιώσεως.

Ἡ σταφυλὴ εἶχεν ἐκτεθῆ εἰς τὸν δρόμον πρὸς πώλησιν, ὁπόθεν ἀναμφιβόλως διήρχοντο καὶ φθισικοὶ ὅπως μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐκεῖ πλησίον Κλινικὴν καὶ ἔπτυον.

Ὁ Χάλλε συνέλεξε πολλὰς στατιστικάς, ἐξ ὧν φαίνεται ὅτι οἱ θάνατοι ἐκ φυματιώσεως ὠλιγόστευσαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν Γερμανίᾳ, Αὐστρίᾳ, Ρωσσίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Βελγίῳ, Ἰταλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἀποδίδει εἰς τὴν τελείαν κατασκευὴν διωρύγων καὶ ὀχετῶν εἰς τὰς οἰκίας αἵτινες κατασκευάζονται σήμερον μὲ ὅλας τὰς ὑποδείξεις τῆς ὑγιεινῆς καὶ εἰς τὰς μεγάλας ἐν γένει προόδους τῆς ὑγιεινῆς.

Ἡ θνησιμότης ἐκ φυματιώσεως ηὔξησεν ἀπ' ἐναντίας εἰς Βουκουρέστιον καὶ εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑλβετίας.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Τὰ πατώματα τῶν οἰκιῶν.—Πῶς νὰ μὴν ἦνε ἑστία μικροβίων.

Ἐν πάτωμα διὰ νὰ ἦνε τέλειον ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν, πρέπει νὰ εἶνε στεγανόν, ἀντισηπτικὸν καὶ ἐστερημένον νοσογόνων σπερμάτων.

Ὀδόκτωρ Ραβενὲζ ἐμελέτησε τὰ ξύλινα πατώματα, τῶν ὁποίων κοινὴ εἶνε ἡ χρῆσις μόνον ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅτι διατηροῦσι θαυμασίως τὴν θερμότητα.

Ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀρετὴν ταύτην ἔχουσι τὸ σπουδαῖον ἐλάττωμα νὰ κρύπτωσιν εἰς τὰς γωνίας των καὶ χαραγμὰς τὰ σπέρματα πλείστων νοσημάτων μεταδοτικῶν, ὡς τῆς διφθερίτιδος, τῆς εὐλογίας, τῆς φθίσεως, τοῦ τύφου.

Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ καταστήσωμεν στεγανὰ τὰ ξύλινα πατώματα δι' ἑνὸς κονιάματος προστατευτικοῦ, τὸ ὁποῖον φράσσον καὶ πληροῦν τοὺς ἐξωτερικοὺς πόρους, καθιστᾷ αὐτὸ ἀδιαπέραστον καὶ ἀντισηπτικόν.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου προὐτάθη ἡ βερνίκωσις, ἡ ἐπίστρωσις διὰ πισσασφάλτου, ἢ διὰ carbolineum

Ὁ Μαντεγάτσας νομίζει ὅτι καταλληλότερον εἶνε νὰ στρώνεται δι' ἀσφάλτου ἐκ γαιανθράκων (coaltar) μεμιγμένης μὲ ἔλαιον γαιανθράκων (1)4 ἔλαιον καὶ 3)4 coaltar).

Καθαρίζεται δὲ τὸ πάτωμα μὲ βούρτσαν ἐκ σύρματος, πλενόμενον μὲ πότασσαν, μεμιγμένην μὲ διάλυσιν ὑδροχλωρικοῦ ὑδραργύρου καὶ χλωριούχου ψευδαργύρου εἰς ποσὸν 1 ο)ο. Ὅταν στεγνώσῃ ἐπιχρίεται μὲ βερνίκιον τοῦ coaltar· μετὰ 48 ὥρας ἐπιχρίεται ἐκ νέου διὰ τοῦ αὐτοῦ μίγματος καὶ μετὰ ἄλλας 48 ὥρας ἐπιχρίεται διὰ τρίτην καὶ τελευταίαν φοράν.

Τὸ πάτωμα τοιουτοτρόπως παρασκευασθὲν πλύνεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ διάλυσιν ἀντισηπτικὴν καὶ διατηρεῖται στίλβον.

Τότε κατὰ τὸν συγγραφέα τὸ πάτωμα δύναται νὰ ἔχῃ τὰ ἑξῆς 7 κοσμητικὰ ἐπίθετα : λεῖον, στίλβον, στεγανόν, ἀντισηπτικόν, ἐντομοφθόρον καὶ στερεόν.

Ἡ Γαλλία μεταχειρίζεται τὴν μέθοδον ταύτην μὲ μεγίστην ἐπιτυχίαν εἰς πλείστους στρατῶνας καὶ νοσοκομεῖα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Διατάγματα κατὰ τοῦ καπνίσματος

Τὰ Ἑλβετικὰ Καντόνια τοῦ Φριβούργου καὶ τοῦ Οὐντερβάλδεν ἀπηγόρευσαν νὰ καπνίζωσιν εἰς δημόσια μέρη εἰς τοὺς παῖδας ἡλικίας κατωτέρω τῶν 16 ἐτῶν. Ἡ διάταξις αὐτη ἰσχύει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν.

Οἱ δήμαρχοι τοῦ Τρέβες, τοῦ Σαρρελοὺς καὶ τοῦ Κόβλεντς συνεμορφώθησαν μὲ τὰ ἀνωτέρω διατάγματα.

Τὴν 7 Φεβρουαρίου 1891 τὸ Κογκρέσον καὶ ἡ Γερουσία τῆς Βασιγκτῶνος ἐν Ἀμερικῇ ἐξέδωκαν τὸ ἑξῆς διάταγμα :

«Πᾶς ὅστις ἔχων ἡλικίαν μικροτέραν τῶν 16 ἐτῶν, συλληφθῇ ὅτι καπνίζῃ ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν εἰς τὸν δρόμον, ἢ εἰς τὴν πλατεῖαν ἢ εἰς ἄλλο δημόσιον μέρος τῆς Κολομβίας, θὰ τιμωρῆται διὰ προστίμου 2—5 δολλαρίων.»

Κατὰ τὸ 1891 ἐν Γαλλίᾳ ἡ «Ἑταιρεία κατὰ τοῦ καπνίσματος», ἀπέστειλεν ἔγγραφον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, παρακαλοῦσα ὅπως ψηφισθῇ νόμος ἀπαγορεύων εἰς τὰ παιδία τὰ μικρότερα τῶν 16 ἐτῶν νὰ καπνίζωσι. Ἀλλὰ τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἀπεφάνθη ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ψηφισθῇ τοῦτο διότι τὸ τοιοῦτον εἶναι φροντὶς τῶν γονέων, οἵτινες δύνανται νὰ ὑποδεικνύωσιν εἰς τὰ τέκνα τὸ βλαβερὸν τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ. Διότι ἡ ἐπέμβασις τοῦ νόμου εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἦτο ἀδύνατος καὶ θὰ ἐγέννα μᾶλλον κωμικὰς σκηνάς.

Ἱπποφαγία ἐν Παρισίοις

Τὸ πρῶτον σφαγεῖον ἵππων ἠνοίχθη εἰς Παρισίους κατὰ τὸ 1866. Καίτοι κατ' ἀρχὰς ἐφάνη παράξενον, ἐν τούτοις δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀποκτήσῃ πελατείαν σπουδαίαν. Καὶ ἔκτοτε ἀπὸ τὸ ἔτος ἐκεῖνο μέχρι τοῦ 1878 ἐσφάγησαν ἐν τῇ Γαλλικῇ πρωτευούσῃ 132,133 ἵπποι, 4,870 ὄνοι καὶ 303 ἡμίονοι.

Σήμερον δὲ διατηροῦνται μεγαλοπρεπῆ ἱπποσφαγεῖα μὲ μεγάλην πελατεῖαν.

Σοῦπα μὲ γάλα

Ἄλευρον 60 γραμ. Βούτυρον 40 γραμ. Τυρὸς 30 γραμ. Γάλα 4 δεκάλιτρα, Αὐγὰ 4, ὀλίγον ἀλάτι καὶ καμμίαν μυρουδιάν.

Θέτετε τὸ βούτυρον εἰς τὴν φωτιὰν καὶ μόλις λυώσῃ ρίπτετε μέσα τὸ ἄλευρον τὰ ἀνακατώνετε καὶ ὅταν ἀρχίζῃ νὰ λαμβάνῃ χρῶμα χύνετε τὸ γάλα ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Τὸ ἀφήνετε νὰ βράσῃ ἐπί τινα ὥραν, κατόπιν ἀφαιρεῖτε τὴν σκευασίαν ἀπὸ τὴν φωτιὰν ἐπιχύνοντες τὰ ὠὰ κτυπημένα.

Ἡ δόσις αὐτη ἐπαρκεῖ διὰ 8—10 ἄτομα.

Ποῖα ἀποτελέσματα ἔχει τὸ ψωμὶ εἰς τὸν στόμαχον

Ὁ Μποβὲ εὗρεν ὅτι ὁ λευκὸς ἄρτος δυσκολώτερον διαλύεται μὲ τὸν γαστρικὸν χυμὸν καὶ δὲν ὑπόκειται εὐκόλως εἰς ζύμωσιν.

Ὁ φαιόχρους ἄρτος εἶνε εὐπεπτότερος πολὺ καὶ ὅταν μάλιστα εἶνε πολὺ καλὰ ἑψημένος.

Ἀνώτερος δὲ τούτου εἶνε ὁ ἐξ ὀσπρίων ἄρτος ὁ ὁποῖος διαλύεται εὐχερέστερον εἰς τὸ πεπτικὸν ὀξὺ τοῦ στομάχου.

Π. Μαντεγάτσας

Ο κ. Μ. ΣΙΓΑΛΑΣ

(Στιγμιότυπον ἐκ τοῦ φυσικοῦ)

Ἰδοὺ καθηγητὴς χωρὶς δίπλωμα. Καθηγητὴς λαβὼν τὸν τίτλον με τὸ σπαθὶ τῆς φωνῆς του καὶ μὲ τὰς ἐξετάσεις ποῦ δίδουν οἱ ἄλλοι ὅσους διδάσκει. Μικροκαμωμένος, μελαχροινὸς μὲ κοντὸν μαῦρον γένειον, μεγάλα μαῦρα μάτια, γελαστὰ πάντοτε, ξεροβήχων αἰωνίως καὶ φέρων πάντοτε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ στῆθος μὲ κίνησιν Τραβιάτας κατὰ τὴν τελευταίαν πρᾶξιν. Ὁ ὑγιέστερος Ἕλλην ἐν τούτοις καὶ λόγῳ πνευμόνων καὶ λόγῳ νοῦ. Φοιτητὴς τῆς νομικῆς ἐκ Θήρας ἐσκέφθη νὰ στραφῇ ἐκεῖ ποῦ ἡ φύσις τὸν προώριζε. Καὶ ἤρχισε ν' ἀπαγγέλλῃ. Πρῶτον εἰς φιλικοὺς κύκλους καὶ ἔπειτα εἰς δημοσίας διαλέξεις καὶ τέλος πρὸς διδασκαλίαν ἄλλων. Αὐτοδίδακτος ἀλλὰ πάντοτε καθηγητής. Οὐδεὶς ἠμπορεῖ νὰ τοῦ ἀμφισβητήσῃ τοιοῦτον δικαίωμα διότι εἶναι ὁ μόνος ἴσως ποῦ κατώρθωσε καὶ εἰσεχώρησεν εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἥτις θεωρεῖται κακὴ δι' ἀπαγγελίαν ἀπὸ σκηνῆς. Ὁ κ. Μάρκος Σιγάλας ἀρχικῶς ἦτο γνωστὸς μόνον διά τινα ἀπαίσια καλαμπούρια τὰ ὁποῖα κατέπνιξε πλέον ἡ φωνὴ τῆς ἀπαγγελίας καὶ τῆς συνειδήσεώς του. Εἰς αὐτὸν ὀφείλονται πολλαὶ καὶ πολλοὶ μαθηταὶ ἀπαγγέλλοντες καλλίτερα ἀπὸ ὅλους βεβαίως τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ τοὺς μαθητὰς τῆς δραματικῆς σχολῆς τῆς ὁποίας δὲν εἶναι καθηγητὴς ὁ κ. Μ. Σιγάλας. Ἄλλοτε ἐμιμεῖτο πολὺ ἐπιτυχῶς καὶ διαφόρους ῥήτορας καὶ ἠθοποιούς. Τόρα μιμεῖται μόνον τὸ ἄτομόν του τὸ ὁποῖον ἄλλως τε εἶναι καὶ ἀξιομίμητον.

Η ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΜΑΣ

Ἡ λύσις τῆς ἐρωτήσεώς μας τοῦ παρελθόντος φύλλου εἶναι : «Μελάνη,—μέλαν Η.»

Ἐκ τῶν ἐπιτυχῶς ἀπαντησάντων, καὶ οἱ ὁποῖοι αὐτὴν τὴν φορὰν κυριολεκτικῶς μᾶς ἐπλημμύρισαν, βραβεύεται διὰ κλήρου τὸ «Λευκὸν κῦμα Κέας».

Ὁ κ. Ἀθ. Μανοῦσος (ἐξ Αἰγίου προτείνει σήμερα :

Ζῶον δὲν εἶμαι
Μὰ ζῶα γεννῶ
Θυμόνω στενάζω
Μὰ πάλ' ἡσυχῶ.

Βραβεῖον θὰ δοθῇ ὁ «Βίος τοῦ Ἰησοῦ» τοῦ Φάρραρ.

ΣΕΛΙΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

1) Ἐνδυμασία πρενσσὲς ἐξ ἐριούχου χρώματος στακτὶ μὲ κεντήματα ἐκ πρασίνου βελούδου· τὸ ἄνω κόρμιον σχήματος καρὲ κουμπούνει εἰς τὸ πλάγι μὲ ἕνα κουμπὶ ἐκ κρυστάλλου.

Ἡ φοῦστα γαρνίρεται μὲ δύο ἀντρεντὲ εἰς τὸ κάτω μέρος· μανίκια στενὰ, μεγάλος φιόγκος καὶ πλαττρὸν ἐκ πρασίνου βελούδου. Καπέλο τρίχινο λευκὸ γαρνιρισμένο μὲ βελοῦδο χρώματος καφρέ.

2) Ἐνδυμασία ἐξ ἀλταζου οὐρανὶ ποστέλ. Ἡ φοῦστα πλισσὲ ἕως ἐπάνω μὲ μεγάλες πιέττες. Ἀνοίγει ἔμπροσθεν καὶ φαίνεται μία ποδιὰ κεντημένη ἀπὸ ἄνθη ὀρτενσία οὐρανιὰ, κεντημένα μὲ μαλὶ· ἄνω κόρμιον κεντημένο μὲ πιέτταις ἐπίσης. Ζώνη ἀπὸ οὐρανιὰ λίμπερτη.

3) Ἐνδυμασία διὰ νέας κυρίας· ἐξ ἐρριούχου χρώματος σάρμε· ἄνω κόρμιον σχήματος ἀμπὶ ἀνοίγει· ἔμπροσθεν εἰς μίαν σχεμιζέτα. Ἡ φοῦστα καὶ τὸ ἄνω κόρμιον εἶναι κεντημένα μὲ ἄνθη ἀπὸ βιολέτες. Περιλαίμιον ἐκ βελούδου καὶ δαντέλλας. Μικρὸ καπελάκι ἐκ χρυσῆς δαντέλλας καὶ λευκὸν καὶ μαῦρον πτερόν.

4) Ἐνδυμασία χοροῦ ἐκ μουσουλίνας μαύρης κεντημένη μὲ παγέτας καὶ χάνδραις μαύραις· ἡ μέσα φοῦστα χρωματιστὴ τριανταχυλλιά· τριγύρω δαντέλλαις· εἰς τὴν φοῦστα ἄνω κόρμιον τριανταφυλλὶ σκεπασμένο ἐπίσης μὲ μαύρη μουσουλίνα με παγέτ. Τὸ ντεκολτὲ εἶναι καρρὲ· γαρνίρεται ἐκ μουσελίνης καὶ βελούδου χρώματος τριανταφυλλί. Οἱ ὦμοι ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο· μεγάλη ἀνθοδέσμη εἰς τὴν μέσην μὲ μαῦρες παπαροῦνες.

5) Ἐνδυμασία χοροῦ διὰ νέαν κυρίαν. Ἐκ βελούδου χρώματος ἐλιοτρόπι. Ἡ φοῦστα μὲ οὐρὰ μονοκόματος· γαρνίρεται πρὸς τὸ κάτω μέρος μὲ τρεῖς σειρὰς ἀπὸ οὐρὲς ζιππελίνας· ἄνω κόρμιον σχήματος πρενσσὲς ἀπὸ γιαπούρ· κατεβαίνει καὶ σχηματίζει τουνίκα ἡ ὁποία ἀνοίγει ἔμπροσθεν μὲ τρεῖς ὡραίους φιόγκους ἐκ βελούδου ἐλιοτρόπ. Τὸ ἄνω κόρμιον γαρνίρεται δι' ἑνὸς φιόγκου σχήματος πεταλοῦδας· οἱ ἐπολέτες σχηματίζονται ἀπὸ πολλὰς σειρὰς χάνδρας.

Ὡραῖα ἐνδυμασία χοροῦ ἐξ ἀτλαζίου οὐρανὶ τουρκουάζ. Ἡ φοῦστα ἔσωθεν ἀπὸ τοῦλι μὲ στίγματα· ἄνω κόρμιον σχήματος πρενσσὲς· σχηματίζει μακρὺ τουνίκα, καὶ ἀνοίγει εἰς τὸ πλάγι. Ἡ τουνίκα καὶ τὸ ἄνω κόρμιον εἶναι κεντημένα μὲ μεγάλα τριαντάφυλλα (ΓΑΛΛΙΑΣ). Ἡ ἐπολέτες ἀπὸ βλοῦ τοῦλι